

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 121*

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20 - Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰαννουαρίου. Ἐξέσται καὶ εἰς ἑτησίαις - Γραφεῖον Διευθ. : Ἐπὶ τῆς ἁγορᾶς Πανεπιστημίου 39.

25 Σεπτεμβρίου 1883

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

[Μυθιστόρημα Ἀλεξάνδρου Πούσκιν].

Συνήκειν ἐπὶ σελ. 598.

Β'

Ὁ ὁδηγός.

Αἱ σκέψεις μου καθ' ὁδὸν δὲν ἦσαν πολὺ εὐχάριστοι. Ἀναλόγως τῆς ἀξίας, τὴν ὁποίαν εἶχον κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τὰ χρήματα, τὸ ποσόν, ὅπερ ἔχασα δὲν ἦτο ὅλως ἀσήμαντον. Καὶ ἄκων δὲ ἀνεγνώριζον, ὅτι ἡ διαγωγή μου ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Σιμβίρσκ ἦτο ἀνοητοτάτη καὶ κατενόουν, ὅτι ἐφάνην πολὺ ἄδικος πρὸς τὸν Σαβέλιτς. Πάντα ταῦτα μὲ ἐβασάνιζον. Ὁ γέρον ἐκάθητο ἐμπρός, τηρῶν βαθυτάτην σιγήν, ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκδηλών διὰ ξηροῦ βηχὸς τὴν δυσθυμίαν του. Ἀπεφάσισα ἀδιστακτικῶς νὰ συμριλιωθῶ μετ' αὐτοῦ· ἀλλὰ δὲν εἰζευρον πῶς ν' ἀρχίσω: «Ἐλα, Σαβέλιτς, ἄς ἀγαπήσωμεν. Ἀναγνωρίζω καὶ ἐγὼ τὸ σφάλμα μου. Ἐκαμα χθὲς πολλὰς ἀνοησίας καὶ εἰς προσέβαλα χωρὶς λόγον. Σοὶ ὑπόσχομαι νὰ ἤμαι φρονιμώτερος εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νὰκούω πλέον ὅλας σου τὰς συμβουλὰς. Ἐλα, μὴ θυμῶνῃς, ἄς ἀγαπήσωμεν.

— Ἄ! πατέρα μου, Πιότρ Ἀνδρέιτς, μοὶ ἀπεκρίθη βαθέως στεναχῆς, εἶμαι δυσηρεστημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν μου, ἐγὼ ἔχω ὅλα τὰ ἄδικα. Πῶς τὸ ἔπαθα καὶ σὲ ἄφησα μονάχον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον; Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; ὁ διάβολος ἔβαλε τὴν οὐρανὸν του εἰς αὐτό. Μοῦ κατέβη νὰ υπάγω νὰ ἰδῶ τὴν γυναῖκα τοῦ παπᾶ, τὴν κουμπάρα μου, καὶ καθὼς λέγει ὁ λόγος ἄφησα τὸ σπίτι κ' ἔπεσα ἔς τὴ φυλακὴν. Τί ἀμαρτίας! Πῶς νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὰ φρονιτικὰ μου; Τί θὰ εἰποῦν, ὅταν μάθουν πῶς τὸ παιδί των ἐγίνε μέθυσος καὶ χαροπόρος!»

Ἴνα παρηγορήσω τὸν δυστυχῆ Σαβέλιτς, τῷ ἔδωκα τὸν λόγον μου, ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ἐξοδεύσω οὐδὲ ἐν καπίκιον χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν του. Βαθυμῶδῶν κατηνύσθη, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ μουρμουρίζῃ, σείων τὴν κεφαλὴν.

«Ἐκατὸν βούβλια! ἓνας λόγος εἶναι».

Ἐπλησιάζον νὰ φθάσω εἰς τὸν τόπον, ὅπου

μετέβαινον. Πέριξ ἐμοῦ ἐξετείνετο ἀγρία καὶ ἀξενος ἐρημος διακοπτομένη ὑπὸ λοφίσκων καὶ βαθυτάτων χαραδρῶν. Τὰ πάντα ἦσαν χιονοσκεπῆ, ὁ ἥλιος ἔδυεν. Ἡ κιβίτκα μου ἠκολούθει τὴν στενωπὸν, ἡ μᾶλλον τὰ ἴχνη τῶν ἐλκίθρων τῶν χωρικῶν. Αἰφνης ὁ ἠνίοχός μου ἔρριψε περὶ αὐτὸν τὰ βλέμματα, καὶ στραφείς πρὸς με:

« Ἀφεντικὸ, εἶπεν ἀποκαλυπτόμενος, μὲ προστάξεις νὰ γυρίσω πίσω;

— Καὶ διατί;

— Ὁ καιρὸς εἶναι ἀκατάστατος, ἐσηκώθη τώρα ἓνας ἀέρας ὅχι πολὺ δυνατός. Βλέπεις πῶς ἀνακυλᾷ τὸ ἀποπανινὸ χιόνι;

— Αἶ! καὶ τί μὲ τοῦτο;

— Δὲν τηρᾷς καὶ ἐκεῖ κάτω;

Ὁ ἠνίοχος ἐδείκνυε διὰ τῆς μᾶστιγός του πρὸς ἀνατολάς.

«Βλέπω τὴν ἀσπρὴν στέππην καὶ τὸν αἰθριον οὐρανὸν καὶ τίποτε ἄλλο.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ, τήραζε. . . ἐκεῖνο τὸ συννεφάκι. . .»

Εἶδον πραγματικῶς εἰς τὸ πέρας τοῦ ὀρίζοντος νεφύδιον λευκὸν, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὑπέλαβον ὡς ἀπομεμακρυσμένον λόφον. Ὁ ἠνίοχός μου μοὶ ἐξήγησεν, ὅτι τὸ νεφύδιον ἐκεῖνο προεμήνυε μπουράτι.

Εἶχον ἀκούσει νὰ γίνεταί λόγος περὶ τῶν χιονοστροβίλων τῶν μερῶν αὐτῶν, καὶ εἰζευρον ὅτι ἐνίοτε καταθάπτουσιν ὀλοκλήρους ὁδοιπορικὰς συνοδίας. Ὁ Σαβέλιτς ἀπὸ συμφώνου μετὰ τοῦ ἠνίοχου μὲ συνεδούλευσε νὰ ἐπιστρέψωμεν. Ἄλλ' ὁ ἀνεμος δὲν μοὶ ἐφάνη ἀρετὰ σφοδρός· ἤλπιζον ὅτι θὰ ἐφθάναμεν ἐγκαίρως εἰς τὸν προσεχῆ σταθμὸν· ὅθεν διέταξα νὰ διπλασιασθῇ ἡ ταχύτης.

Ὁ ἠνίοχος ἐμάστισε τοὺς ἵππους, οἵτινες ἐτροχῆαν καλπάζοντες, ἀλλ' ἀδιαλείπτως ἐκύτταζε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος. Ὁ ἀνεμος βαθμηδὸν ἐγίνετο σφοδρότερος. Τὸ νεφύδιον ἐκεῖνο ἐγένετο μετὰ μικρὸν μέγα λευκὸν νέφος, ὅπερ βραδέως ἀνυψούμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμεγεθύνετο, ἐξηπλοῦτο, μέχρις οὗ κατεκαλύφεν ὅλον τὸν οὐρανόν. Δεπτῆ χιὼν ἤρχιζε νὰ πίπτῃ, ἣν ταχέως ἐπηκολούθησαν πυκναὶ καὶ ἀφθονοὶ νεφάδες· ὁ ἀνεμος ἤρχιζε νὰ συρίζῃ, νὰ μυκᾶται. Ἦτο χρονοστρόβιλος. Ἐν ἀκαρεῖ ὁ

ζοφερὸς οὐρανὸς ἀπετέλεσεν ἐν μετὰ τῆς χιόνος, ἦν ὁ ἀνεμὸς ἀνύψου· οὐδὲν ἄλλο ἐφαίνετο. «Δυστυχία μας, αὐθέντα! ἀνέκραζεν ὁ ἠνίοχος· εἶναι μπουράνι».

Προέκυψα τῆς κιβίτικας. Παντοῦ σκότος καὶ στρόβιλοι χιόνος· ὁ ἀνεμὸς ἔπνεε μετὰ τσαύτης ἀγρίας ὁρμῆς, ὥστε ἐφαίνετο ὡς ἔμψυχον ὄν. Ἡ χιών ἐπεσωρεύετο ἐφ' ἡμῶν καὶ μᾶς κατεκάλυπτεν, οἱ ἵπποι ἐβάδιζον βραδέως καὶ μετ' ὀλίγον ἐστάθησαν. «Διατί δὲν προχωρεῖς; εἶπον τῷ ἠνιόχῳ ἀνυπομονῶν.

— Ἄλλὰ ποῦ νὰ προχωρήσω; ἀπεκρίθη κατελθὼν τοῦ ἐλκῆθρου. Μόνος ὁ Θεὸς εἰξεύρει ποῦ εὐρισκόμεθα. Δρόμος δὲν φαίνεται, ὅλα εἶναι κατασκότεινα».

Ἦρχισα νὰ τὸν ἐπιπλήττω, ἀλλ' ὁ Σαβέλνιτς ἀνέλαβε τὴν υπεράσπισίν του. «Διατί νὰ μὴ τὸν ἀκούσης; μοὶ εἶπεν ὀργίλως. Θὰ ἐγύριζες εἰς τὸν σταθμὸν· θὰ ἔπινες τώρα τὸ τσάι σου· θὰ ἐκοιμήσο ἕως τὸ πρωί, ἢ θύελλα θὰ κατέπαυε καὶ θὰ ἀνεχωροῦμεν. Καὶ πρὸς τί τόση βία; ἂν πηγάναμε νὰ πάρωμε νύμφη, κἄπως τότε θὰ ἦτο ὑποφερτόν».

Ὁ Σαβέλνιτς εἶχε δίκαιον. Ἄλλὰ τί νὰ κάμωμεν; Ἡ χιών ἐξηκολούθει πίπτουσα, μέγας δὲ σωρὸς ἐσηματίσθη περὶ τὴν κιβίτικαν. Οἱ ἵπποι ἴσταντο ἀκίνητοι μὲ τὴν κεφαλὴν ἐσκυμμένην, υποφριττοντες ἔστιν ὅτε, ὁ ἠνίοχος ἐβάδιζε περὶ αὐτούς, διευθετῶν τὰ φάλαρα των, ὡς ἄνθρωπος μὴ ἔχων ἄλλο τι νὰ κάμῃ. Ὁ Σαβέλνιτς ἐμεμφιμοίρει. Παρετήρουν κύκλω ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ διακρίνω σημεῖόν τι κατοικίας ἢ ὁδοῦ· ἀλλὰ μόνον τὴν συγκεχυμένην περιστροφὴν τοῦ χιονοστρόβιλου ἠδυνάμην νὰ ἴδω. Αἰφνης μοὶ ἐφάνη, ὅτι διέκρινα μέλαν τι σημεῖον. «Αἱ! ἀμαξᾶ, ἐφώναξα, τί μαῦρον πρᾶγμα εἶναι ἐκεῖ πέραν;» Ὁ ἠνίοχος παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸ ὑπαδειχθὲν σημεῖον. «Ὁ Θεὸς εἰξεύρει, αὐθέντα, μοὶ ἀπεκρίθη ἀναβὰς πάλιν εἰς τὴν ἑδραν του. Ἐλκῆθρον δὲν εἶναι, οὔτε δένδρον, καὶ μοῦ φαίνεται σὰν νὰ κινῆται. Ἡ λύκος θὰ ἦναι ἢ ἄνθρωπος».

Τὸν διέταξα νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἀγνωστον ἐκεῖνο ἀντικείμενον, ὅπερ ἐπίσης ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς. Ἐντὺς δύο λεπτῶν ἐφθάσαμεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς καὶ ἀνεγνώρισα, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος. «Ἐ σὺ, καλέ μου ἄνθρωπε, τῷ ἔκραζεν ὁ ἠνίοχος, δὲν μᾶς λές μήπως εἰξεύρεις τὸν δρόμον;

— Ὁ δρόμος εἶναι ἐδῶ, ἀπεκρίθη ὁ διαβάτης. Ἐγὼ πατῶ εἰς στερεὸν μέρος. Ἄλλὰ τί διαβάλο ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ αὐτό;

— Ἄκουσε, καλέ μου χωρικό, τῷ εἶπον, μήπως γνωρίζεις αὐτὸν τὸν τόπον; Ἦμπορεῖς νὰ μᾶς ὀδηγήσῃς εἰς κανὲν κατάλυμα διὰ νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα;

— Αὐτὸν τὸν τόπον ἂν τὸν γνωρίζω; Δόξα

τῷ Θεῷ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ διαβάτης, καὶ πεζὸς τὸν ἔγω γυρισμένον καὶ μὲ ἀμαξᾶν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. Ἄλλὰ δὲν βλέπεις τί καιρὸς κάμνει; Ἀμέσως γάνει κανεὶς τὸν δρόμον. Καλλίτερα εἶναι νὰ σταθῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ περιμεῖνωμεν. Ἴσως τὸ κακὸ πάυση καὶ σὰν ξεκατερώσῃ ὁ οὐρανὸς θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ εὐρωμεν τὸν δρόμον μὲ τὴν ἀστροφεγγιά».

Ἡ ἀπάθειά του μὲ ἐνεθάρρυνεν. Εἶχον ἤδη ἀποφασίσει νὰ φεθῶ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ διανυκτερεύσω ἐν τῇ στέππῃ, ὅτε αἰφνης ὁ διαβάτης ἐκάθησε πλησίον τοῦ ἠνιόχου: «Χάρεις τῷ Θεῷ, εἶπε πρὸς αὐτόν, κάπου ἐδῶ πλησίον εἶναι κατοικία. Στρέψε δεξιὰ καὶ τράβα.

— Γιατί νὰ ὑπάγω δεξιὰ; ἀπεκρίθη ὁ ἠνίοχος μου μετὰ δυσαρσεακείας. Ποῦ εἶδες δρόμον; Καλὰ τὸ λέγουν ὅμως, ξένα ἄλογα, ξένα φάλαρα, κτύπα ἀλύπητα».

Μοὶ ἐφάνη, ὅτι ὁ ἠνίοχος εἶχε δίκαιον. «Πράγματι, εἶπον πρὸς τὸν νεοελθόντα ἀπὸ ποῦ συμπεραίνεις πῶς ἐδῶ πλησίον ὑπάρχει κατοικία;

— Ὁ ἀνεμὸς ἐφύσησεν ἀπ' ἐκεῖ, ἀπεκρίθη, καὶ ἠσθάνθη μρωδιὰ καπνοῦ· ἀποδείξεις, πῶς ἐδῶ πλησίον ὑπάρχει κάποια κατοικία».

Κατεπλάγην ἐν τῆς ὕψους καὶ τῆς λεπτότητος τῆς ὁροῦσεως αὐτοῦ. Διέταξα τὸν ἠνίοχον νὰ διευθυνθῇ ὅπου ὁ ἄλλος ἤθελεν· οἱ ἵπποι ἐβάδιζον μετὰ κόπου ἐν τῇ βαθεῖα χιόνι. Ἡ κιβίτικα προεχώρει βραδέως, ὅτε μὲν ὑψομένη ἐπὶ σωροῦ χιόνος, ὅτε δὲ καταπίπτουσα εἰς βόθρον καὶ ταλαντευομένη ἐκατέρωθεν. Ἡ κίνησις ὁμοιάζε πρὸς τὰς κινήσεις λέμβου κλυδωνιζομένης. Ὁ δὲ Σαβέλνιτς ἐγόγγυζεν ἐκ βαθύς ψυχῆς, πίπτων ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπάνω μου. Κατεβίθασα τὴν ταινίαν¹, περιετυλίχθην διὰ τῆς μηλωτῆς μου καὶ ἀπεκοιμήθη, λιχνιζόμενος ὑπὸ τῶν κυλινδρήσεων τῆς κιβίτικας καὶ βυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἄσματος τῆς θύελλης. Εἶδον δὲ τότε ἐνύπνιον, ὅπερ οὐδέποτε ἐλησμόνησα, καὶ ἐν ᾧ διαβλέπω ἀκόμη καὶ σήμερον προφητικὸν χαρακτῆρα, ἀναμιμνησκόμενος τὰ παραδόξα συμβάντα τοῦ βίου μου. Ὁ ἀναγνώστης θὰ μὲ συγχωρήσῃ νὰ διηγηθῶ αὐτό, διότι γινώσκει ἀναμφιβόλως ἐξ ἱδίας πείρας πόσον εἶναι φυσικὸν τῷ ἀνθρώπῳ νὰ παραδίδεται τῇ δεισιδαιμονίᾳ, ὅσῳ καὶ ἂν δείκνυται περιφρονῶν αὐτήν.

Εὐρισκόμην ἐν τῇ ψυχικῇ ἐκείνῃ καταστάσει, καθ' ἣν ἡ πραγματικότης ἀρχεται συγχουμένη μετὰ τῆς φαντασίας, ἐν ταῖς πρώταις ἀορίστοις ὀπτασίαις τῆς νύκτος. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι τὸ μπουράνι ἐξηκολούθει ἀδιαλείπτως, καὶ ὅτι ἐπλανώμεθα ἐπὶ ἐρήμου χιονοσκεπούς. Αἰφνης ἐνόμισα, ὅτι εἶδον αὐλεῖον θύραν καὶ ὅτι

1. Κάλυμμα τῆς κιβίτικας, κατεσκευασμένον ἐκ τοῦ ἐνδοτέρου φλοιοῦ τῆς φλύρας.

εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἀρχοντικῆς οἰκίας μας. Ἡ πρώτη μου σκέψις ἦτο ὁ φόβος μὴ ὁ πατήρ μου θυμώσῃ διὰ τὴν ἀκουσίαν ἐπάνοδόν μου εἰς τὴν οἰκογενειακὴν μου ἐστίαν, καὶ μὴ ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς παρακοὴν λελογισμένην. Ἀνήσυχος ἐξέρχομαι ἐκ τῆς κιβίτικας, καὶ βλέπω τὴν μητέρα μου ἐρχομένην εἰς προὔπαντήσιν μου· βαθεῖα δὲ θλίψις ἐφαίνετο ἀποτετυπωμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς. «Μὴ κάμνη θόρυβον, μοὶ εἶπεν, ὁ πατήρ σου πνέει τὰ λείσθια καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σοὶ δώσῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν». Φρίττων ἀκούουθῶ αὐτὴν καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν κοιτῶνα ἀμυδρῶς φωτιζόμενον. Παρὰ τὴν κλίνην ἴστανται οἱ οἰκέται περίλυποι καὶ κατηφαῖς. Πλησιάζω ἀκροποδητή. Ἡ μήτηρ μου ἀνεγείρει τὸ παραπέτασμα καὶ λέγει: «Ἀνδρέα Πέτροβιτς, ἦλθεν ὁ Πετρούτσας, ἐγύρισεν, ἀμα ἔμαθε τὴν ἀσθένειάν σου. Δὸς τὴν εὐχὴν σου». Κλίνω τὸ γόνυ καὶ προσηλῶ τὸ βλέμμα εἰς τὸν ψυχορραγοῦντα. Ἄλλὰ πῶς! ἀντὶ τοῦ πατρός μου, βλέπω ἐπὶ τῆς κλίνης μελανοπάγωνα χωρικό, ὅστις μὲ παρατηρεῖ μὲ φαιδρὸν πρόσωπον. Ἐκθαμβος στρέφομαι πρὸς τὴν μητέρα μου: «Τί θὰ εἴπῃ αὐτό; ἀναφωνῶ, δὲν εἶναι ὁ πατέρας μου. Διατί θέλεις νὰ ζητήσω τὴν εὐχὴν αὐτοῦ τοῦ χωρικοῦ; — Τὸ ἴδιον εἶναι, Πετρούτσας, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ μου· αὐτὸς εἶναι ὁ πνευματικὸς πατήρ σου· φίλησέ του τὸ χεῖρ νὰ σ' εὐλογῆσῃ». Δὲν συγκατένευσα. Τότε δ' ὁ χωρικός ἐξώρμησε τῆς κλίνης, ἐξήγαγε μεθ' ὁρμῆς ἐκ τῆς ζώνης του τὸν πέλεκυν αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ πάλλῃ αὐτόν. Προσεπάθησα νὰ φύγω, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην ὁ κοιτῶν ἐπληροῦτο πτωμάτων. Προσέκρουον εἰς αὐτά, αἱ δὲ πόδες μου ὠλισθάνουν εἰς τενοῦρη αἵματος· ὁ φοβερὸς χωρικός μὲ ἐκάλει μελιχίως λέγων μοι: «Μὴ φοβῶ τίποτε, πλησίασε, ἔλα νὰ σὲ εὐχηθῶ». Φρίκη καὶ θάμβος μὲ εἶχον καταλάβει. . .

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξύπνησα. Οἱ ἵπποι εἶχον σταθῆ, ὁ Σαβέλνιτς μὲ ἐκράτει ἐκ τῆς χειρός: «Ἐβγα, αὐθέντα, μοὶ εἶπεν, ἐφθάσαμεν.

— Ποῦ ἐφθάσαμεν; ἠρώτησα τρίτων τοῦς ὀφθαλμούς.

— Εἰς τὸ κατάλυμα· ὁ Θεὸς μᾶς ἐβοήθησεν· ἐπέσαμεν ἐπάνω εἰς τὸν φράκτην τοῦ σπιτιοῦ. Ἐβγα, αὐθέντα, γρηγορώτερα, καὶ ἔλα νὰ περῶθῃς».

Ἐξῆλθον τῆς κιβίτικας. Τὸ μπουράνι ἐξηκολούθει ἐτι, ἀλλὰ μετ' ὀλιγωτέρως σφοδρότητος. Ἦτο τόσον σκότος, ὥστε καθὼς λέγουν, οὔτε τὴν μύτην μας ἐβλέπαμεν. Ὁ πανδοχεὺς μᾶς ὑπεδέχθη παρὰ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, κρατῶν φανάριον, ὅπερ ἐκάλυπτε διὰ τοῦ καφτανίου του, καὶ μᾶς εἰσήγαγεν εἰς στενόν, ἀλλὰ καθάριον δωμάτιον, φωτιζόμενον διὰ

μᾶς λουτσίνας¹. Ἐν τῷ μέσῳ ἐκρέματο μακρὰ καρδίνα καὶ ὑψηλὸς σκουφὸς Κοζάκου.

Ὁ πανδοχεὺς, Κοζάκος ἐκ τοῦ Ἰαί², ἦτο ἐξηκοντούτης χωρικός, εὐρωστὸς ἐτι καὶ ἀκμαῖος. Ὁ Σαβέλνιτς ἔφερε τὸ τεῖδοχεῖον καὶ ἐζήτησε φωτιάν, ἵνα μοὶ ἐτοιμάσῃ ὀλίγον τέιον, τοῦ ὁποῖου τὴν ἀνάγκην ἠσθανόμην τότε παραπολύ. Ὁ πανδοχεὺς ἔσπευσε νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ζητούμενας ὑπηρεσίας.

«Καὶ ποῦ εἶναι ὁ ὀδηγός μας; ἠρώτησα τὸν Σαβέλνιτς.

— Ἐδῶ, εὐγενέστατε, ἠκούσθη εἰς ἀπάντησιν φωνὴ τις ἐκ τῶν ἀνωθεν.

Ἦψωσα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ εἰς τὸ μέσον τοῦ τοίχου πανίδωμα καὶ εἶδον μίαν μαῦρην γενειάδα καὶ δύο ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς.

«Αἱ! κρυώνεις;

— Καὶ πῶς νὰ μὴ κρυῶνω μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ὀλοστρύπητο καφτάνι; εἶχα μιὰ τουλούπα, γιατί νὰ κρυθώμεθα; τὴν ἄφησα χθὲς ἐνέχυρον εἰς τὸ καπηλειό· τὸ κρύο δὲν μοῦ ἐφαίνετο πολὺ δυνατό».

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ πανδοχεὺς εἰσῆλθε φέρων τὸ κοχλάζον σαμοβάρι. Προσέφερον εἰς τὸν ὀδηγόν μας ἐν κύπελλον τείου· κατέβη λοιπὸν πᾶραυτα ἐκ τοῦ σανιδώματος. Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ μοὶ ἐφάνη ἄξιον προσοχῆς. Ἦτο ἀνὴρ ὡσεὶ τεσσαρακοντούτης, μετρίου ἀναστήματος, ἰσχνός, ἀλλ' εὐρόνωτος. Τὸ μέλαν γένειον αὐτοῦ ἤρχιζε νὰ λευκαίνεται, αἱ μεγάλοι αὐτοῦ καὶ ζωηροὶ ὀφθαλμοὶ οὐδέποτε ἔβενον ἡσυχοί, ἐν δὲ τῇ φυσιογνωμίᾳ του ἀπετυπούτο ἔκφρασις εὐάρεστος κἄπως, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀμέτοχος πανουργίας. Ἡ κόμη αὐτοῦ ἦν περιτρόχαλα κεκαρμένη, ἐφθόρει δὲ μικρὸν ἐσχισμένον ἀρμὰ³ καὶ εὐρείας ταταρικός περισκελίδας. Τῷ προσέφερον κύπελλον τείου, ἔπιεν ὀλίγον καὶ ἐμόρφασε. «Δὲν μοῦ κάμνεις τὴν χάριν, εὐγενέστατε, εἶπε, νὰ παραγγεῖλῃς νὰ μοῦ δώσουν ἕνα ποτήρι ῥακί; Ἦμεῖς οἱ Κοζάκοι δὲν τὸ συνειθούμε τὸ τσάι».

Ἀπεδέχθη προθύμως τὴν παράκλησίν του· ὁ πανδοχεὺς ἔλαβεν ἐκ τῆς σκευοθήκης μίαν φιάλην καὶ ἐν ποτήριον, τὸν ἐπλησίασε, καὶ παρατηρήσας αὐτὸν ἀκαρδαμικτεῖ: «Αἱ! αἱ! εἶπε, πάλι μᾶς ἀραξες ἔς τὰ λημέρια μας. Ἀπὸ ποῦ σ' ἔρρηξεν ἐδῶ ὁ Θεός;»

Ὁ ὀδηγός μου ἐκάμυσε τοὺς ὀφθαλμούς κατὰ τρόπον ἐκφραστικόν καὶ ἀπήντησε διὰ κοινῆς τινος παροιμίας. «Ὁ σπουργίτης πετοῦσε ἔς τὸ λιβάδι κ' ἔτραγε κανάβι ἢ μάμμη τοῦ βῆξε μία πέτρα καὶ δὲν τὸν πίτυχε. Καὶ σὺ, τί κάλουν αἱ δικοὶ σου;

1. Σχίζα ἐξ ἐλάτης, ἢ φηγοῦ, ἐπέχουσα τόπον λυχνίας.
2. Ποταμός.
3. Κοινὸν καφτάνιον.

— Τί κάνουν οί δικοί μου; ἀπάντησεν ὁ πανδοχεὺς διὰ παρομιμαδῶν καὶ οὕτως ἐκφράσεων. Ὁ τι ἀρχίζαν νὰ σημαίνουν ταῖς καμπάναις διὰ τὸν ἑσπερινόν, τοὺς ἐμπόδισεν ἡ παπαδιά· ὁ παπᾶς πῆγε εἰς ἐπισκέψεις καὶ οἱ διάβολοι ἀλωνίζουσι εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

— Σώπα, μπάριμπα, ἀπεκρίθη ὁ ἀλήτης. Σὰν βροῆξ ἢ φυτρώσουσι μανιτάρια, καὶ θὰ εὐρεθῇ ἓνα καλάθι γιὰ νὰ τὰ βάλῃ κανεῖς. Τώρα ὅμως (καὶ ἐκάρμυσε καὶ αὖθις τοὺς ὀφθαλμούς) βάλε πάλι τὸ τσεκούρι εἰς τὴν πλάτη σου! ὁ δασονόμος ἐβγήκε παγανιά... εἰς ὑγείαν τῆς εὐγενείας σας!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε τὸ ποτήριον, ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐρρόφησε τὸ ποτὸν ἀπνευστί· εἶτα μὲ ἐχαιρέτισε καὶ ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ σανιδωμά. Οὐδὲ λέξιν ἐδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ἀπὸ τὰ κορακιστικὰ των. Ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα γεγονότων κατενόησα, ὅτι ὠμίλουσι περὶ τῶν πραγμάτων τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἰαίικ, ὅστις μόλις εἶχε καθυποταχθῆ μετὰ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ 1772. Ὁ Σαβέλιτις ἐφαίνετο τὰ μέγιστα δυσηρεστημένος ἀκούων αὐτοὺς καὶ μετὰ πολλῆς ὑποψίας προσέβλεπεν ὅτε μὲν τὸν πανδοχέα, ὅτε δὲ τὸν ὀδηγόν. Τὸ πανδοχεῖον ἐν ᾧ κατεφύγομεν ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέππης μακρὰν τῆς ὁδοῦ καὶ πάσης κατοικίας καὶ ὠμοιάζε πολὺ πρὸς ἐντευκτῆριον κλεπτῶν. Ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; οὐδὲ κἂν νὰ σκεφθῶμεν ἠδυνάμεθα περὶ ἀναχωρήσεως. Ἡ ἀνησυχία τοῦ Σαβέλιτις μὲ διεσκέδαζε πολὺ ἐξηπλώθη ἐπὶ τινος θρονίου· ὁ δὲ γηραιὸς θεράπων μου ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλους νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῆς θερμάστρας²; ὁ πανδοχεὺς κατεκλίθη κατὰ γῆς. Μετ' οὐ πολὺ ἤρχισε γενικὸν βογγαλητὸν καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἀπεκοιμήθην βαθύτατα.

Τῇ ἐπαύριον ἐξύπνησα πολὺ ἀργὰ καὶ παρετήρησα, ὅτι ἡ καταγιγίς εἶχε καταπαύσῃ ὁ ἥλιος ἐφραγγε λαμπρός, ἡ δὲ χιών ἐξηπλώτο ἀπώτατα ὡς πάλλευκος ἰθόνη. Οἱ ἵπποι ἤσαν ἐξευγμένοι. Ἐπλήρωσα τὸν πανδοχέα, ὅστις μοὶ ἐζήτησε τὸσον εὐτελεῖς ποσόν, ὥστε οὐδ' αὐτὸς ὁ Σαβέλιτις προσεπάθησε νὰ περικύψῃ τι ἐκ τῆς τιμῆς, παρὰ τὴν συνήθειάν του. Αἱ τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὑποψίαι του παντελῶς διεσκαδάσθησαν. Ἐκάλεσα τὸν ὀδηγόν διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν προσήνεγκεν εἰς ἡμᾶς καὶ εἶπα εἰς τὸν Σαβέλιτις νὰ τῷ δώσῃ ἡμισυ ρούβλιον ὡς φιλοδώρημα.

Ὁ Σαβέλιτις συνωφρυνώθη. «Μισὸ ρούβλι! ἀνέκραξε, καὶ διατί; διότι τὸν ἔκαμες τὴν χάριν νὰ τὸν φέρῃς ὁ ἴδιος εἰς τὸ πανδοχεῖον;

1. Οἱ ῥῶσοι χωρικοὶ ἐξαρτῶσι τὸν πλεῖον ἀπὸ τῆς ζώνης ἢ διὰ λωρίδος εἰς τὰ νῶτα.

2. Ἡ θερμάστρα χρῆσιμῆς συνήθως ἀντὶ κλίτης εἰς τοὺς ῥώσους χωρικούς.

Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου, αὐθέντα! ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐξεγείλισαν τὰ ρούβλια. Ἄν ἀρχίσωμεν νὰ τὰ σκορπῶμε εἰς τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλον θὰ καταντήσωμεν νὰ μὴν ἔχωμεν ψωμί νὰ φᾶμε.»

Μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔλθω εἰς φιλονεικίας μὲ τὸν Σαβέλιτις· τὰ χρήματά μου κατὰ τὴν ῥητὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδωκα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσίν του. Μοὶ ἐφαίνετο ὅμως ὅλως ἀνάρμοστον καὶ δυσάρεστον νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἀνταμείψω ἄνθρωπον, ὅστις μὲ ἔσωσεν ἂν ὄχι ἀπὸ κίνδυνον θανάτου, τοῦλάχιστον ὅμως ἀπὸ δυσχεροστάτην θέσιν. «Καλὰ, εἶπον ἀταράχως πρὸς τὸν Σαβέλιτις, ἂν δὲν θέλῃς νὰ τῷ δώσῃς ἡμισυ ρούβλιον, δὲς τῷ κανὲν ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἐνδύματά μου· εἶναι πολὺ ἐλαφρὰ ἐνδεδυμένοι. Δὲς τῷ τὴν τουλούπα μου ἐκείνην μὲ τὸ λαγοτόμαρον.

— Λυπήσου με, πατέρα μου Πιότρ Ἀνδρέιτις ἀνεφώνησεν ὁ Σαβέλιτις· τί τὴν χρειάζεται αὐτοὺς τὴν τουλούπα σου; θὰ τὴν πιῇ, τὸ παληόσκυλο εἰς τὸ πρῶτο καπηλεῖο.

— Αὐτὸ, γεροντάκι μου, δὲν εἶναι ἰδική σου δουλειά, εἶπεν ὁ ἀλήτης, ἡ τὴν πιῶ ἢ δὲν τὴν πιῶ. Ἡ εὐγένειά του μοῦ χαρίζει μίαν γούνκν ἀπὸ τοὺς ὤμους του¹, εἶναι τὸ θέλημα τοῦ ἀφεντικοῦ, καὶ δική σου δουλειά, σὰν δούλος του ποῦ εἶσαι, εἶναι νὰ μὴ ἐναντιώσεαι, ἀλλὰ νὰ ὑπακούῃς.

— Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ληστὴ ἀσυνείδητε, εἶπεν ὁ Σαβέλιτις μετὰ πολλῆς ἀγανακτήσεως. Βλέπεις πῶς τὸ παιδί δὲν ἠξέυρει καλὰ τὸν κόσμον καὶ ἤρως περιστάσει νὰ τὸν γδύσῃ, γιὰ τὴν καλὴν του τὴν ψυχὴν. Τί τὴν θέλεις, βρὲ σὺ, τὴν ἀρχοντικὴν τουλούπα; Σὺ δὲν θὰ ἤμπορῇς οὕτε νὰ τὴν φορέσῃς εἰς αὐτοὺς τοὺς χονδρὸς ὤμους σου.

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ μὴ κάμῃς τὸν ἐξυπνόν, εἶπον εἰς τὸν γηραιὸν θεράποντα. Φέρε γρήγορα τὴν τουλούπα.

— ὦ Κύριε καὶ Θεέ μου! ἀνέκραξεν στένων ὁ Σαβέλιτις. Μία τουλούπα ἀπὸ λαγοτόμαρον καὶ ὀλοκαίνουρη! Καὶ σὲ ποιόν νὰ τὴν δώσῃ! εἰς ἓνα μεθύστακα, εἰς ἓνα κουρελιάρη.»

Ἐν τούτοις ἡ τουλούπα ἐκοιμήθη, ὁ δὲ ἀλήτης προσεπάθησεν ἀμέσως νὰ τὴν φορέσῃ. Ἡ τουλούπα ἡ ὁποία εἶχε καταντήσῃ στενὴ καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μου ἀνάστημα, φυσικῶς τῷ λόγῳ εἰς αὐτὸν ἦτο ὑπερμέτρως στενὴ· ὅμως μετὰ πολλοῦ κόπου κατώρθωσε νὰ τὴν φορέσῃ, διερρήξας ὅλας τὰς ῥαφάς. Ὁ Σαβέλιτις ἀκούων τὸν τριγμὸν τῶν διασπομένων κλωστῶν ἐξέπρημπεν ὑπόκωφον ὠρυγῆν. Ὁ ἀλήτης ὅμως ἠὺχαιριστήθη σφόδρα ἀπὸ τὸ δῶρόν μου. Μὲ ὠδήγησε δὲ μέχρι τῆς κιβίτικας μου καὶ μοὶ εἶ-

1. Ἡ παρομιμακὴ αὕτη φράσις προήλθεν ἐκ τῆς συνήθειας τῶν παλαιῶν τσάρων τοῦ νὰ δωρῶσι μελωτὰς εἰς τοὺς βογιάρους.

πεν, ὑποκλιθεῖς ταπεινότητα: «Εὐχαριστῶ, εὐγενέστατε, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀνταμείβῃ διὰ τὴν καλὴν σας καρδίαν. Εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν δὲν θὰ λησμονήσω τὴν καλοσύνην σας.» Ἐτραβῆξε τὸν δρόμον του καὶ ἐγὼ τὸν ἰδικόν μου, χωρὶς νὰ προσέχω εἰς τὰ κακίωματα τοῦ Σαβέλιτις. Ταχέως δ' ἐλησμονήσα καὶ τὸ μπουράρι καὶ τὸν ὀδηγόν καὶ τὴν ἐκ λαγῶου δέρματος τουλούπα.

Φθὰς εἰς Ὀρεμβούργον, ἐπαρουσιάσθην ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν στρατηγόν. Ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, κυρτωθέντος ὅμως ἀπὸ τοῦ γήρατος. Ἡ μακρὰ αὐτοῦ κόμη ἦν κατὰλευκος. Ἡ παλαιὰ αὐτοῦ καὶ τετριμμένη στολὴ ἐμαρτύρει στρατιώτην τῶν χρόνων τῆς αυτοκρατείας Ἀννης, ἡ δὲ ξενικὴ προφορὰ ἤλεγχε τὴν γερμανικὴν καταγωγὴν του. Τῷ ἐνεχείρισαν τὴν ἐπιστολήν τοῦ πατρὸς μου. Ἀναγνούς δὲ τὸ ὄνομά του μὲ ἐκύτταξε μίαν στιγμὴν: «Θεέ μου, εἶναι τόσον ὀλίγα χρόνια ποῦ ὁ Ἀνδρέας Πέτροβιτις ἦταν ἔς τὴν ἡλικίαν τῆ δικῆ σου» καὶ τώρα, ἔδες τί παλληκαρὰ γυιὸ ποῦ ἔκαμε! Ἄ! τὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ δικά μας! . . . Ἀποσφραγίσας τὴν ἐπιστολήν ἤρχισε νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἀρτύων τὴν ἀνάγνωσιν δι' ἰδίων παρατηρήσεων. «Κύριε, ἐλπίζω, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξουχότης...»

Τί θὰ εἰποῦν αὐταίς ἡ τσιριμόναις; Ποῦφ! Καλέ, καὶ δὲν ἐντράπη; Δὲν σοῦ λέω, πρέπει νὰ φυλάξῃ καὶ τὴν πειθαρχία, ἀλλὰ πάλιν ἔτσι γράφουν ἰσὲ παλαιούς συντρόφους; . . . «Ἡ ὑμετέρα ἐξουχότης δὲν θὰ ἐλησμονήσῃ! . . .» Ἐ! . . . «Καί! . . . ὅτε. . . ὑπὸ τὸν μακαρίτην στρατάρχην Μύνιχ . . . κατὰ τὴν ἐκστρατείαν . . . καθὼς καὶ . . . τὴν μικρὰν Καρολίαν;» Ἄ! Ἄ! ἄ, bruder! Θυμᾶται τὸ λοιπὸν ἀκόμη τὰ παλαιὰ μας;

«Τώρα ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκειμένον. . . Σᾶς ἀποστέλλω τὸν κατεργάρον τὸν υἱόν μου. . .» Χμ! . . . «νὰ τὸν κρατῇ μὲ χειρόκτια σκαντζοχοίρου. . .» Τί εἶναι πάλι αὐτὰ τὰ χειρόκτια; κάποια βρωσικὴ παροιμία θὰ ἦναι. . . . Τί θὰ εἰπῇ νὰ τὸν κρατῇ μὲ χειρόκτια σκαντζοχοίρου; ἠρώτησε στραφεὶς πρὸς με.

— Ὅθ' εἰπῇ, τῷ ἀπεκρίθην, ὑποκλιθεῖς ἀφέλειαν, νὰ μεταχειρίζεσθε ἓνα μὲ τὸ καλὸ, ὄχι μὲ πολλὴν αὐστηρότητα, νὰ τοῦ δίδετε μεγάλην ἐλευθερίαν. Αὐτὸ σημαίνει ἡ παροιμία. . .

— Χοῦμ! καταλαβαίνω. . . «Καὶ νὰ μὴ τοῦ δίδῃς ἐλευθερίαν! . . .» Ὅχι· φαίνεται πῶς τὰ χειρόκτια κατὶ ἄλλο σημαίνουν. . . .

«Ἐσωκλείω τὸν διαορισμόν του. . .» Ποῦ εἶναι; Ἄ! νὰ τος! . . . «Νὰ τὸν ἐγγράψῃτε εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ Σεμενόφσκη. . .». Καλὰ, καλὰ, θὰ γίνῃ ὅτι χρειάζεται. . . . Ἐ! μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ σὲ ἀσπασθῶ χωρὶς πολλὰς ἐθιμο-

1. Ἀδελφός.

τυπίας, καὶ. . . ὡς παλαιὸς φίλος καὶ σύντροφος.» Ἄ! τέλος πάντων τὸ θυμήθηκε. . . κτλ. κτλ. . . . Λοιπὸν, πατεράκη μου, εἶπεν ἀπ' οὐ ἐπεράτωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς. Ὅθ' ἰδὼς ἀξιοματικὸς εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ *** καὶ διὰ νὰ μὴ χάνωμεν καιρὸν ἀπὸ αὐριον πῆγγαινε εἰς τὸ φρούριον Βελογόρσκ, ὅπου θὰ ὑπηρετῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ λοχαγοῦ Μιρονώφ, ὁ ὁποῖος εἶναι πολὺ καλὸς καὶ ἀνδρεῖος στρατιώτης. Ἐκεῖ θὰ ὑπηρετήσῃς πραγματικῶς καὶ θὰ μάθῃς τί ἐστὶ πειθαρχία. Δὲν εἶναι ἡ δουλειά σου ἐδῶ εἰς τὸ Ὀρεμβούργον· εἰς ἓνα νέον αἰ διασκεδάσεις εἶναι ἐπικίνδυνοι. Σήμερον σὲ προσκαλῶ νὰ γευματίσωμεν ὁμοῦ.»

«Ἀπὸ τῆ βροχῆ ἔς τὸ χαλάζι, διενεώθη. Καὶ τί μὲ ὠφέλησεν ὅτι ἤμην λοχίας τῶν σωματοφυλάκων ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς μου ἀκόμη; Ποῦ κατήντησα ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ; εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ *** καὶ εἰς ἀπόκεντρον φρούριον, εἰς τὰ σύνορα τῶν Κεργίζων καὶ Καϊζακίων σσεππῶν.» Ἐγευματίσα παρὰ τῷ Ἀνδρέᾳ Κάρλοβιτις, ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ γηραιοῦ ὑπασιστοῦ του. Ἡ τράπεζα τοῦ στρατηγοῦ διεκρίνετο διὰ τὴν αὐστηρὰν γερμανικὴν οἰκονομίαν, στοχάζομαι δὲ ὅτι ἡ ἰδέα πῶς θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὲ προσκαλῇ ἐνίοτε νὰ συμμερίζωμαι τὸ λιτὸν γεῦμά του συνετέλεσε κάπως εἰς τὴν ταχεῖαν ἐκσφενδόνησίν μου εἰς ἀπώτατον σταθμόν. Τῇ ἐπαύριον ἀπεχαιρέτισα τὸν στρατηγόν καὶ ἀνεχώρησα μεταβαίνων εἰς τὴν νέαν θέσιν μου.

Γ'

Τὸ φρούριον.

Τὸ φρούριον Βελογόρσκ ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα βερστίων ἀπὸ τοῦ Ὀρεμβούργου. Ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης ἡ ὁδὸς διέερχεται παραλλήλως τῶν ἀποκρήμων ὄχθων τοῦ Ἰαίικ. Ὁ ποταμὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη παγῶσει, καὶ τὰ μολοβδόχροα αὐτοῦ ὕδατα εἶχον μελανωπὸν χροιάν, μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῆς χιόνος κεκαλυμμένων ὄχθων. Πρὸ ἐμοῦ ἐξηπλοῦντο αἱ κιργίσαι στέππαι. Ἡμην βεθυβισμένος εἰς σκέψεις, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνιάρας· ὁ ἐν τῷ φουριῷ βίος δὲν μοὶ ἐφαίνετο πολὺ εὐχάριστος, προσεπάθουν δὲ νὰναπαραστήσω διὰ τῆς φαντασίας ὁποῖός τις ἦτο ὁ μέλλων διοικητὴς μου, ὁ λοχαγὸς Μιρονώφ. Ἐφαναζόμην δ' αὐτὸν γέροντα αὐστηρὸν καὶ δύστροπον, οὐδὲν ἄλλο γινώσκοντα ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐτοιμον νὰ μοὶ ἐπιβάλλῃ κράτησιν διὰ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν. Ἐπῆλθε τὸ λυκόφως, προσχωροῦμεν δὲ μετὰ πολλῆς ταχύτητος.

«Εἶναι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ τὸ φρούριον; ἠρώτησα τὸν ἠνίοχον.

— Νὰ το, φαίνεται, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

Ἐστρεψα κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς, περιμένων

νά ἴδω ὑψηλὰς ἐπάλλξεις, τείχη καὶ τάφρον, ἀλλ' εἶδον μόνον μικρὸν χωρίον περιπεφραγμένον διὰ ξυλίνων χαράκων καὶ οὐδὲν πλεόν. Εἰς τὸ ἐν μέρος ὑψοῦντο τρεῖς ἢ τέσσαρες σωροὶ ἀχύρου, κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιόνος, εἰς τὸ ἄλλο δὲ ἀνεμόμυλος, οὐ αἱ πτέρυγες, ἐκ χονδρῶ φλοιοῦ φιλόρκας κατασκευασμένοι, ἐκρέμαντο νωθραί.

« Πού εἶναι λοιπὸν τὸ φρούριον; ἠρώτησα ἐκπληκτος.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι», εἶπεν ὁ ἠνίοχος δεικνύων μοι τὸ χωρίον εἰς ὃ εἰσηρχόμεθα.

Εἶδον παρὰ τὴν πύλην παλαιὸν σιδηροῦν κανόνιον. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν στεναὶ καὶ σκολιαί· σχεδὸν ἄπασαι αἱ Ἰσβαί¹ ἦσαν καλαμοσκεπεῖς. Διέταξα νὰ με ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φρουράρχου, καὶ σχεδὸν παρευθὺς ἡ κιβίτκα μου ἐσταμάτησεν ἔμπροσθεν μιᾶς ξυλίνης οἰκίας, ὑποδομημένης ἐπὶ τινος ὑψώματος πλησίον τῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἐπίσης ἦτο ξυλίνη.

Οὐδεὶς ἦλθεν εἰς προὔπαντήσιν μου. Ἐκ τῶν προθύρων εἰσῆλθον ἀμέσως εἰς τὸν ἀντιθάλαμον. Γηραιὸς ἀπόμαχος, καθήμενος παρὰ τινα τράπεζαν ἐνησχολεῖτο νὰ προσάψῃ κυανοῦν ἐμβάλωμα εἰς τὸν ἀγκῶνα πρασίνης στολῆς. Τῷ εἶπον νὰ με ἀναγγεῖλῃ. « Ἐμβα, πατεράκη μου, μοὶ εἶπεν ὁ ἀπόμαχος, οἱ ἰδικοί μας εἶναι μέσσα».

Εἰσῆλθον εἰς καθαρώτατον δωμάτιον, ἐσκευασμένον κατὰ τὸν παλαιὸν τρόπον. Ἐν τινι γωνίᾳ ὑπῆρχε σκευοθήκη περιέχουσα πινάκια καὶ ὑαλικά. Ἐκ τοῦ τοίχου ἐκρέματο ἐντὸς πλαισίου μεθ' ὑάλου ἔγγραφον διορισμοῦ ἀξιωματικοῦ. Πέριξ δὲ τοῦ πλαισίου ἐκεῖνου ἦσαν τοποθετημένοι εἰκόνες ἐκ φλοιοῦ ἀπεικονίζουσαι τὴν Ἀλωισίαν τῆς Κουστρίνης καὶ τὴν τοῦ Ὀτσακῶβ, τὴν Ἐκλογὴν τῆς ῥύμης καὶ τὸν Ἐνταφιασμὸν τοῦ γάτου ὑπὸ τῶν ποτικῶν. Πλησίον τοῦ παραθύρου ἐκάθητο γραῖα γυνή, φοροῦσα πόλκαν καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσα περιδεδεμένην διὰ μανδηλίου. Κατεγίνετο δὲ νὰ τολίση τολύπην ἐκ νημάτων, ὧν στεφάνην εἶχε περὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ παραλλήλως τεθειμένης, μικρόσωμον γερόντιον, ἑτερόφθαλμον, φέρον στολὴν ἀξιωματικῶν.

« Τί ἀγαπάτε, πατεράκη μου; » μοὶ εἶπε χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν. Τῇ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦλθον νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὸν στρατὸν καὶ ὅτι κατὰ καθήκον ἔσπευσα νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν κύριον λοχαγόν. Λέγων δὲ ταῦτα ἐστράφη πρὸς τὸν ἑτερόφθαλμον γέροντα, ὃν ὑπέλαβον ὡς τὸν φρουράρχον. Ἀλλ' ἡ καλὴ δέσποινα διέκοψε τὸν λόγον, ὃν ἐκ τῶν προτέρων εἶχον προετοιμάσει.

« Ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς² δὲν εἶναι ἐδῶ, εἶπεν. Ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν παπᾶ Γαρκασίμ.

1. Καλύβαι χωρικά.

2. Ἰωάννης υἱὸς τοῦ Κοσμά.

Ἀλλὰ τὸ ἴδιον εἶναι, εἶμαι ἡ γυναῖκά του. Σὰς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀγαπάτε καὶ νὰ μᾶς ἔχετε εἰς τὴν εὐνοίαν σας¹. Κάθησε, πατεράκη μου».

Ἐφώναξε μίαν ὑπηρετρίαν καὶ τῆς εἶπε νὰ προσκαλέσῃ τὸν οὐριαδρῖκ.³ Τὸ μικρόσωμον γερόντιον με παρετήρησε περιέργως διὰ τοῦ μοναδικοῦ ὀφθαλμοῦ του. « Νὰ τολμήσω νὰ σὰς ἐρωτήσω μοὶ εἶπεν, εἰς ποῖον σύνταγμα κατεδέχθητε νὰ ὑπηρετήσητε; » Ἠὐχαρίστησε τὴν περιεργίαν του.

« Νὰ τολμήσω ἀκόμη νὰ σὰς ἐρωτήσω, ἐξηκολούθησε, διατί κατεδέχθητε νὰ μετατεθῆτε ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας εἰς τὸν σταθμὸν μας; »

Ἀπεκρίθη, ὅτι μετετέθη κατ' ἀνωτέρων διαταγῆν.

« Πιθανὸν διὰ πράξεις μὴ ἀρμοζούσας εἰς ἀξιωματικὸν τῆς σωματοφυλακῆς, προσέθηκεν ὁ ἀκάματος ἀνακριτής.

— Θὰ πύσης νὰ λέγῃς ἀνοησίας; τῷ εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ. Τὸ βλέπεις πολὺ καλά, ὅτι ὁ νέος εἶναι κατακουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον. Ἄλλο καλλίτερο δὲν ἔχει νὰ κάμῃ παρὰ νὰ ἀποκρίνεται εἰς τὰς ἐρωτήσεις σου. Κράτει καλλίτερα τὰ χεῖρα σου. Καὶ σύ, πατεράκη μου, ἐξηκολούθησε στραφεῖσα πρὸς με, μὴ λυπεῖσαι πολὺ, διότι σ' ἔχωσαν εἰς τὴν ποντικὸν τρυπᾶ μας· δὲν εἶσαι οὔτε ὁ πρῶτος, οὔτε ὁ ὑστερινός. Ὑποφέρει κανεὶς, δὲν σοὺ λέγω, ἀλλὰ με τὸν καιρὸν συνειθίζει. Ἰδὲς τὸν Σβαμπρῖν τὸν Ἀλέξει Ἰβανιτς, εἶναι τώρα τέσσαρα χρόνια πού τὸν ἔφεραν ἐδῶ δι' ἕνα φόνον πού ἔκαμε. Ὁ Θεὸς μόνος εἰξεύρει τί συμφορὰ τὸν ἦρε. Μιὰ ἡμέρα ἐβγήκε ἀπὸ τὴν πόλιν με ἕνα ἀνθυπολοχαγόν καὶ εἶχαν πάρει μαζὺ τῶν καὶ ξίφη καὶ ἤρχισαν νὰ κτυποῦνται καὶ ὁ Ἀλέξει Ἰβανιτς ἐσκώτωσε τὸν ἀνθυπολοχαγόν, καὶ μάλιστα ἦσαν ἔμπρὸς καὶ δύο μάστρες. Τί τὰ θέλεις; ὅταν σοὺ ῥθῃ τὸ κακὸ δέξου το γιὰ ἀγιασμό».

Ἐκείνην τὴν στιγμήν εἰσῆλθεν ὁ οὐριαδρῖκ, νέος καὶ ὠραῖος Κοζάκος· « Μάξιμιτς, τῷ εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ, νὰ δώσης κατάλυμα εἰς τὸν κύριον ἀξιωματικόν, καὶ νὰ εἶναι καθὼς χρειάζεταιται.

— Ὅπως ὀρίζετε, Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα, ἀπεκρίθη ὁ οὐριαδρῖκ. Νὰ βάλω τὴν εὐγενίαν του εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Ἰβάν Πολεγιαίεφ;

— Τί κουραφέξαλα εἶναι αὐτά, Μάξιμιτς, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ φρουραρχίνα· τὸ σπῖτι τοῦ Πολεγιαίεφ πέφτει στενόχωρον, καὶ ἔπειτα εἶναι καὶ κουμπάρος μου· καὶ ἔπειτα δὲν λησμονεῖ αὐτὸς ποτέ του πῶς εἴμεθα ἀνώτεροί του. Ὅδηγησε τὸν κύριον ἀξιωματικόν. . . Πῶς σὰς λέγουν, πατεράκη μου;

1. Τύπος φιλοφροσύνης.

2. Ὑποδέσποτος ἀξιωματικὸς τῶν Κοζάκων.

— Πιὸτρ Ἀνδρέιτς.

— Ὅδηγησε τὸν Πιὸτρ Ἀνδρέιτς εἰς τοῦ Συμεὼν Κουζῶφ. Ὁ ἀχρεῖος ἀφῆσε καὶ μπῆκε τὸ ἀλογό του εἰς τὸν κῆπὸν μου καὶ ἀφάνισε τὰ λαχανικά· εἶναι ὅλα ἐν τάξει, Μάξιμιτς;

— Δόξα τῷ Θεῷ ἡσυχία καὶ τάξις, ἀπεκρίθη ὁ Κοζάκος· μόνον ὁ δεκανεὺς Προκορόφ ἐπιάσθη εἰς τὸ λουτρόν με τὴν γυναῖκα Οὐστήνια Πεγουλίνα γιὰ ἕνα κουβᾶ ζεστὸ νερό.

— Ἰβάν Ἰγνάτιτς, εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ πρὸς τὸ ἑτερόφθαλμον γερόντιον, νὰ δικάσης αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, νὰ ἰδῆς ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἔπταισε καὶ νὰ καταδικάσῃ καὶ τοὺς δύο.

— Καλά, Μάξιμιτς, πήγαινε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ.

— Πιὸτρ Ἀνδρέιτς, ὁ Μάξιμιτς θὰ σὰς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ κατάλυμά σας.»

Ἀπεχαιρέτισα αὐτοὺς· ὁ Οὐριαδρῖκ με ὀδηγήσεν εἰς μίαν Ἰσβαρ κειμένην ἐπὶ τῆς ἀποκρήνου ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ φρουρίου. Τὸ ἦμισυ τῆς καλύβης κατεῖχεται ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ Συμεὼν Κοζῶφ, τὸ δὲ ἕτερον παρεωρήθη εἰς ἐμέ. Τὸ ἦμισυ αὐτὸ ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς δωματίου ἀρκούντως καθαροῦ διηρημένου διὰ διαφράγματος εἰς δύο. Ὁ Σαβέλιτς ἤρχισε τὴν τακτοποίησιν καὶ ἐγὼ ἐθεώμην τὰ πέριξ διὰ τοῦ στενοῦ παραθύρου. Ἐνώπιον ἐμοῦ ἐξετείνετο ἀδενδρὸς καὶ ὀλιβερά τὴν ὄψιν στέππη, ἐπὶ δὲ τῆς κλιτύος ἦσαν ἐκτισμένοι καλύβαι. Ὅρνιθές τινες ἐπλανῶντο ἐν τῇ ὄδῳ, καὶ μία γραῖα Ἰσταμένη ἐν τῷ προθύρῳ καὶ κρατοῦσα σκάφην εἰς τὴν χεῖρα ἐμάλιζε χοίρους, οἵτινες ἀπήντων εἰς τὴν πρόσκλησιν διὰ φιλοῦ γρυλλισμοῦ. Καὶ εἰς τοιοῦτον τόπον ἦμην καταδεδικασμένος νὰ διέλθω τὴν νεότητά μου! . . . Πικρὰ θλίψις ἐπλάκωσε τὴν καρδίαν μου· ἀπεμακρύνθη τὸ παραθύρου καὶ κατεκλίθη χωρὶς νὰ δειπνήσω, μὴ προσέχων εἰς τὰς παρορμήσεις τοῦ Σαβέλιτς, ὅστις ἀδμηνοῦν ἐπανελάμβανεν ἀδιαλείπτως. « Κύριε καὶ Θεέ μου! δὲν θέλει νὰ θάλλῃ τίποτε εἰς τὸ στόμα του. Τί θὰ εἶπῃ ἡ κυρία μου, ἂν τὸ παιδί μας ἀρρωστήσῃ; »

Τῇ ἐπαύριον ἅμα ἤρχισα νὰ ἐνδύωμαι, καὶ ἤνοιξεν ἡ θύρα τοῦ δωματίου, εἰσῆλθε δὲ νεαρὸς ἀξιωματικὸς, μικρόσωμος, τὴν μὲν ὄψιν οὐχὶ εὐειδῆς, ἀλλὰ ζωηρότατος ὡς ἐφαινετο ἐκ τῆς ἡλιοκαοῦς μορφῆς αὐτοῦ. « Συγγνώμην, μοὶ εἶπε γαλλιστί, ἂν ἔρχωμαι οὕτω πως ἀνευ διατυπώσεων νὰ γνωρισθῶ μεθ' ὑμῶν. Ἐμαθον χθὲς τὴν ἔλευσίν σας καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἴδω ἐπὶ τέλους μίαν ἀνθρωπίνην μορφήν τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἀνεπτύχθη ἐν ἐμοί, ὥστε δὲν ἐδυνήθη νὰ περιμεῖνω περισσότερον. Θὰ ἐνοήσητε τοῦτο ὅταν μείνητε ἐνταῦθα πολὺν χρόνον. » Ἐμάντευσα εὐκόλως, ὅτι οὕτως ἦτο ὁ ἀξιωματικὸς,

ὅστις ἀπεβλήθη τῆς φρουρᾶς ἕνεκα τῆς μονομαχίας. Ἐσχετίσθημεν. Ὁ Σβαμπρῖν ἦτο λιαν πνευματώδης. Ἡ συνομιλία αὐτοῦ ἦτο γοργή καὶ εὐχάριστος. Μοὶ περιέγραψε λιαν ζωηρῶς καὶ ἀστείως τὴν οἰκογένειαν τοῦ φρουράρχου, τὴν κοινωνίαν καὶ ἐν γένει ὅλην τὴν χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν με ἔρριψε ἡ μοῖρα. Ἐγγέλων ἐξ ὅλης καρδίας ἀκούων αὐτόν, ὅτε διέκοψεν ἡμᾶς αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἀπόμαχος, τὸν ὁποῖον εἶδον τὴν προτεραίαν ἐμβολλῶντα τὴν στολὴν του ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ τοῦ λοχαγοῦ· οὗτος εἰσελθὼν με προσεκάλεσεν εἰς γεῦμα ἐκ μέρους τῆς Βασιλίσσης Ἰεγορόβνας· ὁ Σβαμπρῖν ἐδῆλωσεν, ὅτι θὰ με συνοδεύσῃ. Ὅτε ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φρουράρχου εἶδομεν ἐπὶ τῆς πλατείας εἰκοσάδα γηραιῶν ἀπομάχων, με μακρὰς οὐρὰς κόμης καὶ τρικώχους πῖλους, παρατεταγμένους ἐν τάξει μάχης. Ἐμπροσθεν αὐτῶν ἴστατο ὁ φρουράρχος γέρων ἀκατός ἐτι καὶ ὑψηλόσωμος, φορῶν κοιτωνίτην καὶ βαμβακερὸν σκούφον. Ἰδὼν ἡμᾶς ἐπλησίασε· μοὶ εἶπε φιλοφρονᾶς τινὰς λόγους καὶ ἐπανελάθεν ἐκ νέου τὰ προστάγματα· εἶμεθα διατεθειμένοι νὰ σταθῶμεν ἕνα ἰδωμεν τὰ γυμνάσια· ἀλλ' ἐκεῖνος μᾶς παρεκάλεσε νὰ μεταβῶμεν παραχρῆμα εἰς τῆς Βασιλίσσης Ἰεγορόβνας, ὑποσχεθεὶς, ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἀμέσως. « Ἐδῶ, μᾶς εἶπε δὲν ἔχετε βεβαίως τίποτε νὰ ἰδῆτε. »

Ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα ἐδεξιόθη ἡμᾶς μεθ' ἀπλότητος καὶ ἀφελείας, καὶ προσηδέθη πρὸς με, ὡς ἂν ἦμην οἰκειότατος αὐτῇ. Ὁ ἀπόμαχος καὶ ἡ Παλάσκα, ἔστρωσαν τὴν τράπεζαν. « Τί ἐπαθε σήμερα ὁ Ἰβάν μου καὶ γυμνάζει τόσην ὥραν τὸν στρατόν; εἶπεν ἡ γυνὴ τοῦ φρουράρχου. Παλάσκα, πήγαινε καὶ φώναξέ του νὰ ἔλθῃ νὰ φᾶμε. Μὰ τί ἐγείνεν ἡ Μάσσα; »

Μόλις προέφερε τὸ ὄνομα τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον δεκαεξάετις νεᾶνις, στρογγυλοπρόσωπος, ῥοδοκόκκινος, ἥς ἡ κόμη κατέπιπτεν εἰς πλεξίδας προσδεδεμένης ὀπισθεν τῶν ὠτων, τὰ ὅποια ἦσαν κατακόκκινα ἐξ αἰδοῦς καὶ στενοχωρίας. Ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν μοὶ ἤρεσε παραπολύ· τὴν παρετήρουν ἂν προκατελιημένους ἐκ τῶν λόγων τοῦ Σβαμπρῖν ὅστις εἶχε παραστήσῃ τὴν Μαρία, τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ, ὡς εὐήθη. Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ὑπῆγε καὶ ἐκάθησεν εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἤρχισε νὰ ράπτῃ. Ἐν τῷ μεταξύ ἔφεραν τὸ σταί¹ καὶ ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα βλέπουσα, ὅτι ἐβράδυνε νὰ ἐπανεέλθῃ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔστειλε καὶ πάλιν τὴν Παλάσκαν νὰ τὸν καλέσῃ.

« Εἰπέ τοῦ ἀφεντικοῦ σου πῶς οἱ μουσαφιραῖοι περιμένουν τὸ σταί κρουῶνε. Δόξα τῷ Θεῷ τὰ γυμνάσια δὲν θὰ φύγουν, καὶ θὰ ἔχῃ τὸν καιρὸν νὰ ξελαργυγίζεται, ὅταν θέλῃ. »

1. Ρωσικὸν βόφημα, ἐκ κρέατος καὶ σπρίων.

Ὁ λοχαγὸς ἦλθε μετὰ μικρὸν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ μονοφθαλμοῦ γεροντίου.

«Τί εἶνε αὐτά, πατερᾶκη μου; τῷ εἶπεν ἡ σύζυγός του. Τόσην ὄραν τώρα εἶναι στρωμένον τὸ τραπέζι, καὶ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ σὲ ξεκολήσωμαι.»

— Ἀμὴν βλέπεις, Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς, εἶχα τὸν νοῦν μου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐγύμναζα τὰ στρατιωτικὰ μου.

— Ἐλα, ἔλα, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἐκείνη, αὐτὰ εἶναι καυχήσιοι λογίαις. Τὰ γυμνάσια δὲν τοὺς ταιριάζουν διόλου, καὶ σὺ δὲν καταλαβαίνεις κουκούτσι ἀπ' αὐτά. Καλλίτερα θὰ ἔκαμνες ἂν ἔμενες εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ κάμνης πάντα τὴν προσευχὴν σου· πολὺ καλλίτερον θὰ ἦτον αὐτό, σὲ βεβαιώνω Ὅριστε, κύριοι, εἰς τὸ τραπέζι σὰς παρακαλῶ.»

Ἐκαθήσασμεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα δὲν ἔκλεισεν οὐδὲ στιγμὴν τὸ στόμα της, ἀλλὰ μὲ ἐθάρυνεν ἀκαταπαύστως διὰ παντοίων ἐρωτήσεων· τίνες ἦσαν οἱ γονεῖς μου, ἂν ἔζων, ποῦ κατῴκουν, τίνα περιουσίαν εἶχον. Μαθοῦσα δέ, ὅτι ὁ πατήρ μου εἶχε τρικλοσίους χωρικούς:

«Τῆραζε ἐκεῖ! ἀνεφώνησε, τί πλούσιοι ἀνθρώποι εὐρίσκονται εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον! Καὶ ἡμεῖς, πατερᾶκη μου, ὅσο διὰ ψυχᾶς¹, ἔχομεν μόνον τὴν ὑπηρεσίαν μας Παλάσκα. Δόξα σοι ὁ Θεὸς ὅμως τὰ κουτσοπερνοῦμε καὶ ἐμεῖς. Μόνον ἓνα τριβέλι ἔχομεν, τὴν Μάσσα· εἶναι, βλέπεις, κόρη τῆς παντρεῖας. Καὶ τί προίκα ἔχει; Μίαν κτένα καὶ δέκα καπίκια διὰ νὰ πηγαίνει εἰς τὸ λουτρὸν δυὸ φορὰς τὸ χρόνο. Ἄν εὐρεθῆ κάνει καλὸς χριστιανός, καλὰ! ἀλλιῶς ἔτσι θὰ γεράσῃ ἀνύπανδρον.»

Ἐκύτταξα τὴν Μαρίαν Ἰβανόβνα· εἶχε γείνει κατακόκκινη καὶ τὰ δάκρυά της ἔσταζον εἰς τὸ τρυβλίον της. Τὴν ἐλυπήθην, καὶ ἔσπευσα νὰλλάξω θέμα ὁμιλίας.

«Ἦκουσα νὰ λέγουν, εἶπα λίαν προσφύρας, ὅτι οἱ Βασκίρ σκοπεύουσι νὰ προσβάλωσι τὸ φρούριόν σας.»

— Ποῖος σοῦ εἶπεν αὐτό, πατερᾶκη μου; ὑπέλαβεν ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς.

— Τὸ ἤκουσα εἰς τὸ Ὀρεμθούργον, ἀπεκρίθη.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνοησίαι, εἶπεν ὁ φρούραρχος, τόσον καιρὸν τώρα δὲν ἔχει ἀκουσθῆ τίποτε. Οἱ Βασκίρ εἶναι καταφροσισμένοι· τὸ ἴδιο καὶ οἱ Κιοργίσιοι· τοὺς ἐδώσαμε πολὺ καλὰ μαθήματα. Δὲν θὰ τολμήσουν νὰ μᾶς προσβάλουν καὶ ἂν τοὺς περᾶσῃ καμμεὶ τέτοια ἰδέα, θὰ τοὺς κάμω νὰ τοὺς πιᾶσῃ τέτοια τρομάρα, ὅπου δὲν θὰ ἔχουν ἀνάκαρον νὰ κουνηθοῦν ὅτε ὕστερον ἀπὸ δέκα χρόνια.

— Καὶ δὲν φοβεῖσθε, ἐξηκολούθησα στραφεῖς

1. Ρωσιστὶ ψυχὰ λέγονται οἱ δουλοπάροικοι.

πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ νὰ μένετε μέσα εἰς τὸ φρούριον, τὰ ὅποιον εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς ταιούτους κινδύνους;

— Ἡ συνήθεια καὶ τί δὲν κάνει, πατερᾶκη μου; ἀπεκρίνατο αὐτῇ. Ἀπὸ δ'ὼ καὶ εἴκοσι χρόνια, τὸν καιρὸν ποῦ μᾶς μετέθεσαν ἀπὸ τὸ σύνταγμα ἐδῶ, δὲν ἠμπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόσον τοὺς ἐφοβούμην αὐτοὺς τοὺς καταραμένους ἀπίστους. Ἐφθανε μόνον νὰ ἐβλεπα καμμεὶ φορὰ τὸν τρίχινον σκούφον, ἢ νὰ ἤκουα τὰ μουγκρητάτων καὶ τί νὰ σοῦ εἰπῶ, πατέρᾶ μου, τούτουρας μ'ἔπιανε! Καὶ τώρα τόσῳ πολὺ ἐσυνείθισα ποῦ ἂν ἔλθουν καὶ μοῦ εἰποῦν πῶς οἱ λησταὶ περιτριγυρίζουν τὸ φρούριον οὔτε θὰ τὸ κουνήσω ἀπὸ τὴν θέσιν μου.

— Ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα εἶναι γενναιοτάτη, παρετήρησε σοβαρῶς ὁ Σθαμπρίνης. Ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς τὸ εἰξεύρει πολὺ καλᾶ.

— Βέβαια, βέβαια! εἶπεν ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς, δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖναις ὅπου φοβοῦνται.

— Καὶ ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἠρώτησα τὴν μητέρα της, εἶναι καὶ αὐτὴ τολμηρὰ ὡς σεῖς;

— Ἡ Μάσσα! ἀπεκρίθη ἡ κυρία ὄχι, ἡ Μάσσα εἶναι δειλὴ. Ἔως τὴν σήμερον ἀκόμη μὲ τραπεζικὴν νάκουση τρέμει σὺν τῷ φύλλον. Πᾶνε τώρα κἀνὰ δυὸ χρόνια, ποῦ τοῦ κατέβη ἡ ἰδέα τοῦ Ἰβάν Κούσιμιτς, νὰ βῆξῃ τὸ κανόνι τοῦ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς μου καὶ τόσο πολὺ ἐτρόμαξεν τὸ καυμένο τὸ περιστερᾶκι μου, ποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν χάσωμεν. Ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, δὲν ἐρρήξαμεν ποτὲ αὐτὸ τὸ καταραμένο τὸ κανόνι.»

Ἠγέρθημεν τῆς τραπέζης· ὁ λοχαγὸς καὶ ἡ σύζυγός αὐτοῦ ὑπῆγον νὰ κοιμηθῶσι τὸν μεσημβρινὸν ὕπνον των. Ἐγὼ δὲ μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σθαμπρίνη, ὅπου διήλθομεν ὁμοῦ τὴν ἑσπέραν.

[Ἐπειτα συνέχισα.]

**Π.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ

Ὅταν ἐντὸς δυσφήμου καταγωγίου κοινωνικόν τι ἀπόβρασμα ἐμπήξῃ τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὰ στήθη ἐνὸς ὁμοίου του, ὅταν ἀχρεῖός τις ἀναρριχηθῆ τοίχους, συντριψῆ θύρας, ἀνοίξῃ χρηματοκιβώτια καὶ κλέψῃ λαχειοφόρους τινὰς ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅταν λωποδύτου τινὸς ἢ ἐπιτηδεῖα χειρὸς ὑφαρπάσῃ τὸ ὄρολόγιον ἢ τὸ χαρτοφυλάκιον ἀπὸ τοῦ θυλακίου ἀκάκου τινὸς χωρικοῦ, ἢ πράξῃ τινος διαλαλεῖται ἐν ἀκαρεῖ· αἱ ἐφημερίδες, ἀμιλλώμεναι ποῖα πρώτη νὰ τὴν ἀναγγείλῃ εἰς τὸ κοινόν, ἐνδιατρίβουσι μετὰ τίνος ἀπαρεσκείας εἰς τὰς κωμειδυλικὰς ἢ τραγικὰς αὐτῶν λεπτομερείας· κ' ἐν ᾧ πᾶσαι ἐν χορῷ διετυμπάνισαν αὐτὰς μέχρῃς οὐ ἐξικνεῖτο ἡ φωνὴ των, ἐκ φόβου μὴ δὲν

γνωσθῆ, μὴ δὲν διαδοθῆ ἐπαρκῶς τὸ διαπραχθὲν πλημμέλημα ἢ κακούργημα, ἔρχεται καὶ τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον, ὅπερ μετὰ τῆς γνωστῆς αὐτῷ ἀφελείας ἐξαγγέλλει ἐπισήμως πλέον αὐτὸ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὅταν δὲ μεγάλη τις δίκη πρόκειται νὰ γείνη ἡ κοινωνία συνταράσσεται· τὸ σκάνδαλον κρατοῦν ἀλπιγγα περιφέρεται τὰς ἀγυῖας καὶ συγκαλεῖ τὸ πλῆθος· αἱ ξύλινα κιγκλίδες τοῦ δικαστηρίου μόλις συνέχουσι τὰ πλημμυροῦντα τοῦ ἀκρατηρίου κύματα· αἱ πρακτικογράφοι ἔχουσι ἐξεσμένα δέκα μολυβδοκόνδυλα διὰ τὰς σημειώσεις των· καὶ μᾶς περιγράφουσι τὴν δίκην δι' ὅλου αὐτῶν τοῦ οἴστρου, ἀφηγούμενοι τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς, βιογραφοῦντες τὸν κατηγορούμενον ἢ τὴν κατηγορουμένην, ἀναλύοντες τὸν ἐγκέφαλόν των, ἀνατέμνοντες τὴν ψυχὴν των· καὶ ἡ κοινωνία ἔχει προσηλωμένα ἐκεῖ τὰ βλέμματά της μετ' ἀκρατήτου περιεργίας· καὶ ὅσον μέγα, κακότητες, φρικαλέον, παταγωδὲς ὑπῆρξεν τὸ πλημμέλημα ἢ τὸ κακούργημα, τόσῳ περισσώτερον παραμένει ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῆς ὁ διαπράξας αὐτὸ ὡς ἦρος φανταστικοῦ τινος μύθου.

Ἄλλ' ὅταν ἀγαθὴ τις πράξις διαπράττεται—δὲν ἐννοῶ δ' ἀγαθὴν πράξιν τὴν μὴ στοιχίζουσαν τίποτε εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐλάχιστον εἰς τὸ πλῆρες βαλάντιον, τὴν πράξιν τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶνε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ τυμπάνου τῆς δημοσιογραφίας καὶ μᾶς ἐκκοφάνῃ—ὅταν ἀληθῶς ἀγαθὴ τις πράξις διαπράττεται, ἐμπλῶς γενναιοῦτος, ἀφοσιώσεως, αὐταπαρνήσεως, ἀνδραγάθημα θελήσεως, θριαμβὸς τῆς καρδίας, ἢ πράξις αὐτῇ δὲν διασκελίζει τὴν φλιάν μιᾶς οἰκίας, μένει θεθαμμένη, ἔστω καὶ ὑπὸ τὰ ἀνθη τῆς εὐγνωμοσύνης, εἰς τὸ βάθος δύο ἢ τριῶν καρδιῶν· ἡ κοινωνία δὲν προσηλόνει ἐπὶ τοῦ μετριόφρονος ἐργάτου αὐτῆς τὰ ἀπειρα βλέμματά της· διότι ἡ ἀληθινὴ ἀρετὴ δὲν περιφέρεται τὰς ἀγυῖας μὲ τὴν ἀλπιγγα εἰς τὸ στόμα, καὶ δὲν συγκαλεῖ τὸ πλῆθος· ἡ ἰχνηλασία τῶν ἐφημερίδων δὲν εἰσδύει μέχρῃ τῆς κρύπτης αὐτῆς· τὸ δὲ ἀστυνομικὸν δελτίον κρίνει ἐαυτὸ ἀναρμόδιον ὅταν πρόκηται περὶ ἀρετῆς.

Λαιπὸν ὅ,τι αἰσχροῦν, ὅ,τι κακότητες, ὅ,τι σκανδαλώδες, ὅ,τι ρυπαρὸν ὅ,τι εἰδεχθὲς ἐκτίθεται εἰς θέαν, καὶ ὅ,τι εὐγενὲς, γενναῖον, μεγάθυμον μένει βαθῶς κεκρυμμένον ἐν τῇ σκοτίᾳ; κρεμῶμεν ἀπὸ τῶν παραθύρων μας τὰ ἀσπρόρουχά μας καὶ κλειδόνομεν παρερριμένα εἰς γωνίαν τινὰ τῆς ἀποθήκης μας τὰ κατάλευκα, τὰ ἀποπνέοντα τὸ γλυκὺ ἄρωμα τῆς καθαριότητος!

Καὶ ποῖαν ἰδέαν δύναται τις νὰ σχηματίσῃ περὶ τῆς κοινωνίας ἡμῶν, ὅταν πᾶν σχεδὸν τὸ προσπίπτει καθ' ἑκάστην εἰς τὰς αἰσθήσεις του, πᾶν τὸ αἶρον ἀποτόμως τὸ πα-

ραπέτασμα τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ, ἀπόζει διαφθορᾶς καὶ κακοηθείας; ἂν πιστεῖται ὅτι βλέπει, καὶ βεβαίως θὰ πιστεῖται, δὲν δικαιούται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἀρετὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ἀπ' οὐ μόνον, οἱ φόνοι καὶ αἱ κλοπαὶ καὶ αἱ ἀπαγωγαὶ μολύνουσι καθ' ἑκάστην τὴν ἀντιλήψιν του, καὶ σπανίως μόνον, σπανιώτατα ἀφικνεῖται μέχρῃς αὐτοῦ καὶ ἡ παρήγορος ἡγῶ ἀγαθῆς τινος πράξεως;

Δὲν ἐκτελοῦνται λοιπὸν καὶ παρ' ἡμῖν ἀγαθαὶ πράξεις; ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν πάλλουσι καὶ γενναῖαι καρδίαι; Ὡ πολλῶν περισσώτεροι ὄσων δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ. Ἀλλὰ ποῖος θὰ τὰς ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς σκιάς τῆς μετριοφροσύνης των εἰς τὸν ἥλιον; Διὰ τὴν ἀρετὴν δὲν ὑφίσταται παρ' ἡμῖν ἀρχὴ ὅπως διὰ τὴν κακίαν. Ἡ ἀστυνομία προορισμὸν ἔχει ν' ἀνασκαλεῖ τὸν ἠθικὸν βόρβορον, νὰ περισυλλέγῃ αὐτὸν, ν' ἀπαλλάσῃ τὴν κοινωνίαν τῆς δυσωδίας καὶ τοῦ μολύσματος· ἀλλὰ ποῖα ἀρχὴ προορισμὸν ἔχει νὰ καταδύῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἣτις λέγεται κοινωνία, νὰ ἀνασκαλεῖ τὰ ἐν τῷ πυθμένι αὐτῆς ὄστρακα καὶ ἀνευρίσκη καὶ περισυλλέγῃ τοὺς ἐν αὐτοῖς μαργαρίτας;

Εἰξεύρω ὅτι ἡ κοινωνία ἀμύνεται τιμωροῦσα τὸν διαταράσσοντα τὴν τάξιν αὐτῆς, ὅτι σκοπεῖ διὰ τῆς ποινῆς νὰ βελτιώσῃ τὸν ἀμαρτήσαντα, νὰ ἐκφοβίσῃ διὰ τοῦ παραδείγματος τὸν ἐπιρρεπῆ εἰς τὸ ἀμαρτημα. Ἀλλ' ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀκριβῶς πρὸς βελτίωσιν συντελεῖ ἡ βράβευσις τῆς ἀρετῆς· ἡ κοινωνία δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἐκ κακούργων, καὶ ροπήν εἰς τὸ κακούργεῖν ἐχόντων· ὅ,τι πράττει πρὸς βελτίωσιν τῶν κακῶν, διατὶ δὲν τὸ πράττει καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀγαθῶν; Διατὶ ὅπως τιμωρεῖ τὴν κακίαν δὲν ἀμείβει τὴν ἀρετὴν, δὲν μεριμνᾷ περὶ τῶν πλειόνων αὐτῆς μελῶν, τῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἐνθαρρύνῃ, ἐγκαρδιώσῃ, κρατύνη τὴν ἀρετὴν ἐν αὐτοῖς; μήπως μόνον κακὸς τις ὢν γίνεται ἀξίος τῆς μερίμνης τῆς κοινωνίας καὶ οὐχὶ ὢν καλός; καὶ δὲν καταδείκνυται κκεντροεχῆς προσορίζουσα τὴν δικαιοσύνην αὐτῆς εἰς τιμωρίαν μόνον καὶ οὐχὶ εἰς ἀμοιβήν;

Καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ τιμωρία εἶνε ἄρα γε μᾶλλον οἰκδομητικὴ τῆς ἀμοιβῆς; αἱ φρικαλέαι ἐντυπώσεις, αἱ ἐμποιοῦσαι ῥίγος, ὁμιλοῦσιν εἰς τὴν καρδίαν εὐγλωττότερον περὶ ἀρετῆς τῆς ἐξ εὐγενούς πράξεως γλυκείας καὶ ἠρέμου συγκινήσεως; Οὐχί; οἱ ὕγιεις πνεύμονες ἔχουσι ἀνάγκην τοῦ ἀγνοῦ, ζωογόνου, εὐδῶδου ἀέρος τῆς ἀρετῆς καὶ οὐχὶ τῆς μεμολυσμένης, τῆς ἀποζούσης ἀναπνοῆν κακούργων ἀτμοσφαιρας τῶν κακούργιοδικαίων. Περισσότερον ἀγαθὸν δύναται νὰ πράξῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐχὶ τὸ κακόν.

Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀρχὴ μεριμνῶσα ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ, ὅπως ὑπάρχει μεριμνῶσα περὶ τοῦ

ἐγκλήματος. "Ὅπως ὑπάρχει ἀστυνομία τοῦ κακοῦ δὲν ὑπάρχει καὶ ἀστυνομία τοῦ καλοῦ.

Καὶ διατί νὰ μὴν ὑπάρχη;

Μία τῶν μᾶλλον μεγαλεπήβολων ιδεῶν, αἰτινες διήλθον διὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος ἦτο ἡ ἰδρυσις συστηματικῆς, ἐπισήμου ἀστυνομίας τοῦ καλοῦ. Ἀλλ' ἂν ἡ ιδέα κατεχώσθη μετὰ τοῦ μεγαλείου του ὑπὸ τὸν κατακρημνισθέντα θρόνον του, πρὸ αὐτοῦ ἐτι ἡ ἰδιωτικὴ ἀρχεβουλία τοῦ Montyon εἶχεν ἰδρύσει τὸ ὁμώνυμον αὐτῷ βραβεῖον τῆς ἀρετῆς. Ἐκτοτε ἀνεμῶς τις ἀγκυθοεργίας πρὸς κραταίωσιν τῶν εὐγενῶν πράξεων ἐπέπνευσεν ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐπανελημμένως ἐν μεγάλῳ ἀμίλλῃ ὀλόκληροι περιουσίαι ἀφιερώθησαν πρὸς ἐπέκτασιν, συμπληρωσιν τῆς μεγάλης ιδέας. Καὶ εἶχε τὸσον ἰσχυρὰν τὴν ὅρασιν ἡ ἀστυνομία αὕτη τοῦ καλοῦ, ὥστε τὸ βλέμμα αὐτῆς τὸ ὀξυδερκὲς ἐξικνεῖται, εἰσδύει καὶ εἰς τὰ ἀφανέστατα χωρία τῶν μᾶλλον ἀποκέντρων ἐπαρχιῶν, καὶ εἰς τὰ καλυδῶσπητα, καὶ εἰς τὰ μεμονωμένα πανδοχεῖα τῆς ἐξοχῆς, καὶ εἰς τὰ ὑπόγεια.

Καὶ ἀλλαγῶν ἐστεμμέναι καὶ μὴ κεφαλαὶ ἐμερίμνησαν ὑπὲρ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, ὑπὲρ τῶν γενναίων χαρακτήρων ἐν Γερμανίᾳ πρὸ ὀλίγου ἐτι προσκηρύχθη βραβεῖον ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη πιστῶς τὸν κύριόν των.

Ἐπάρχουσι λοιπὸν ἀλλαγῶν ἀστυνομίαι τοῦ καλοῦ καὶ λειτουργοῦσι παραλλήλως πρὸς τὰς ἀστυνομίας τοῦ κακοῦ, ἐξαγνίζουσαι ταύτας, ῥίπτουσαι τὰ γλυκὺ των φῶς ἐπὶ τοῦ ἀπαισίου τούτων σκότους καὶ συναποτελοῦσαι παρηγόρωσιν τὴν κοινωνικὴν εἰκόνα, ἐνοῦσαι τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς μέγαν καὶ εὐεργετικὸν ποταμὸν: τὸν τῆς βελτιώσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐπάρχει τὸ κακουργιοδικεῖον ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ αἰθουσα τῆς Ἀκαδημίας ἢ ἡ ὑπαίθριος πλατεῖα τῆς ἀγορᾶς ὅπου ἀντὶ τῆς φωνῆς τοῦ εἰσαγγελέως, ἀκούεται ἄλλη φωνή, πολλάκις τῶν διαπρεπεστάτων ἐν τοῖς γράμμασιν, ἀπαγγέλλουσα τὸν ὕμνον τῆς ἀρετῆς. Συρρέει κ' ἐκεῖ τὸ πλῆθος, κ' ἐνῶ γλυκεῖα συγκίνησις πλημμυρεῖ τὴν καρδίαν του ὑψοῦται ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν του ὅπως διακρίνη, ἀποθαυμάσῃ τοὺς ἀφανεῖς ἐκείνους μάρτυρας τῆς πίστεως, τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς τιμῆς.

Ἐκεῖνος ἐκεῖ τρεῖς κινδυνεύσας τρεῖς ἔσωσεν ἀνθρώπους πνιγομένους: ἐκεῖνοι οἱ σύζυγοι μόλις ἀποζῶντες τὰ πολυάριθμα αὐτῶν τέκνα περισηνήγαγον, περιθάλλουσι τὰ ὄρφανὰ τοῦ γείτονός των: ἐκεῖνη ἡ γράττα ὑπηρετήσεν ἐπὶ πενήκοντα ἔτη μετὰ πίστεως τὴν αὐτὴν οἰογένειαν: ἐκεῖνη ἡ νέα, καταστραφείσης ἀρδην τῆς περιουσίας τῶν γηραιῶν τῆς κυριῶν, καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην περιπεσόντας ἐνδειαν, οὐχὶ μό-

νον δωρεὰν παρέμεινεν ὑπηρετοῦσα αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ἐργάζεται ὅπως τοὺς τρέφῃ.

Ἐν τῷ κακουργιοδικεῖῳ ῥυτιδοῦται ἡ ὄψις τῆς κοινωνίας, ἀλλ' ἐνταῦθα ἰλαρύνεται πρὸ τῶν ἀφελῶν, τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν μορφῶν, ἐκρήγνυται εἰς ἐνθουσιώδη χειροροτήματα βλέπουσα περιβαλλομένης τὰς κεφαλὰς αὐτῶν διὰ τοῦ εὐωδωδέστερου στεφάνου. Καὶ ἕκαστος ἀπερχόμενος αἰσθάνεται ὅτι ἀπεκόμισε μεθ' ἑαυτοῦ, ἐν τῇ καρδίᾳ του, μέρος τῆς ἀρετῆς ἢ ἀνέπνευσεν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ.

Βεβαίως ἡ ἀρετὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔχει ἀνάγκη οὔτε ἐορτῶν οὔτε πανηγύρεων: διότι δὲν εἶνε ἀρετὴ ἢ χηρὴ οὐκ ἀπαιτοῦσα διπλώματος. Ἡ ἀρετὴ προτιμᾷ νὰ μείνῃ ἀσπίλος ἀπὸ πάσης ἐπαφῆς: καὶ αὐτὸς ὁ ἐπαινος, καὶ αὐτὸς ὁ θαυμασμὸς θαμβοῦσι τὴν στιλπνότητά της: ἀλλ' εἶνε εὐεργετικὸν ν' ἀναγνωρίζῃ ἢ κοινωνία καὶ τὴν ἀρετὴν ὡς θεοσεβίαν καὶ ν' ἀμείβῃ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς: εἶνε οἰκοδομητικὸν διὰ τοὺς κλονουμένους, τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη νὰ στηρίχθωσιν διὰ τὴν ἀνάγκη νὰ μὴ καταπέσωσι: εἶνε ἐνθαρρυντικὸν διὰ τοὺς ὑπομένοντας ἐν σιγῇ καὶ καταπνίγοντας ἀνευ παραπόνου τὰ δάκρυά των: εἶνε δίκαιον ν' ἀμείβωνται, ὅπου καὶ ἂν ἠγωνίσθησαν, οἱ γενναῖοι τὴν καρδίαν. Καὶ ἀφ' οὗ τιμᾶται, παρασημοφορεῖται, κλειζέται ὁ ἀνδραγαθῶν ἐν πολέμῳ, διατί νὰ μὴ τιμᾶται, παρασημοφορεῖται κλειζέται ὁ ἀνδραγαθῶν ἐν εἰρήνῃ; αὐτὸς εἶνε ὀλιγώτερον ἤρωσ ἐκείνου; οἱ Ῥωμαῖοι ἔσπερον τὸν ἀλίσκοντα ἐχθρικὴν σημαίαν, τὸν εἰσπηδῶντα εἰς ἐχθρικὸν χαρακωμὰ, τὸν ἀναρριχώμενον πολέμιον τεύχος, ἀλλὰ τὸν λαμπρότατον, τὸν τιμιώτατον, τὸν ἐπιζηλότερον πάντων τῶν στεφάνων, τὸν ἀστικὸν, ἐπεφύλακτον διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ῥωμαίου πολίτου τοῦ σώζοντος ἐν εἰρήνῃ συμπολίτην του.

Μόνον ἐν Ἑλλάδι οὐδὲν ἐγένετο, οὐδὲν γίνεται πρὸς βράβειον τῆς ἀρετῆς. Καὶ ὅμως τὸ τιμᾶν, τὸ γεραίρειν τὴν ἀρετὴν εἶνε ιδέα ἐξόχως ἑλληνική. Ἦτο Ἑλλήν ὁ σοφὸς ὁ εἰπὼν ὅτι καλλίστη πολιτεία εἶνε ἐκείνη ἐν ἣ βλέπομεν τιμωμένην τὴν ἀρετὴν καὶ τιμωρουμένην τὴν κακίαν. Ἦσαν Ἑλληνες οἱ ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Ὀλυμπίας, ἀπονέμοντες στεφάνον ἐλαίας εἰς τὰς τέχνας, τὰ γράμματα καὶ τὰς ἀγαθὰς πράξεις. Ἦτο Ἑλλήν, διότι καλεῖται Πλάτων, ὁ εἰπὼν: «Ἄν ἡ ἀρετὴ ἦτο δυνατὸν νὰ γείνηθεατὴ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅποιαν εὐγενῆ ἀμίλλαν θὰ ἐξήγειρεν ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν!»

Ἐν τῷ τῷ βεῦμα τοῦ χρηματισμοῦ διαρρέει ἀγάρρουν τὴν Ἑλλάδα πλημμυρίζον πᾶν γόνιμον ἔδαφος, ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τῆς τιμῆς, κατακρημνίζει τὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, συμπαρασύρει συντρίμματα χαρακτήρων, ῥάκη αἰσθημάτων, πληροῦν ἰλύος τὰς καρδίας, τί

ἄλλο, ἢ ἡ ἰδρυσις βραβεῖου τῆς ἀρετῆς, ἢ ἡ σύστασις ἀστυνομίας τοῦ καλοῦ, δύναται ν' ἀνεγερθῇ ὡς στερόν πρόχωμα, ν' ἀντιτεθῇ εἰς τὴν παφλάζουσαν ὄρμην του; Καὶ διατί νὰ μὴ ἰδρυθῇ τοιοῦτο βραβεῖον ἐν Ἑλλάδι; Ἰδρυθῆσαν ἐν αὐτῇ περικαλλέστατοι ναοὶ εἰς τὴν σοφίαν, τὴν εὐσπλαγγίαν, τὰς τέχνας, καὶ ἀδρότητα συνεισφέρονται ὑπὲρ αὐτῶν ἀλλὰ μήπως ἡ ἀρετὴ εἶνε ὑποδεεστέρα αὐτῶν καὶ εἶνε ἀναξία θυσίας; «ὦ! Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκη ἐνός μεγάλου ἐτι εὐεργέτου, καὶ εὐδαίμων, μακάριος ὅστις γείνη ὁ Montyon αὐτῆς. Θὰ εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ εὐεργεσία αὐτοῦ θὰ βαρύνῃ ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους περισσύτερον πάντων τῶν καλλιμαχάρων αὐτῆς κτιρίων: καὶ διὰ τοῦ ἰδίου του χρυσοῦ, ἀριστοτέχνης τῆς ἀρετῆς, θὰ πλάσῃ τὸν εαυτοῦ ἀνδριάντα ἀθάνατον εἰς αἰῶνας εὐγνωμοσύνης.»

Α. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΣ.

Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ

ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

ὑπῆρξε τὸ κατωτέρω ὑπὸ τὸν τίτλον Ἡ ὄρτυξ δημοσιευόμενον βραχὺ διήγημα. Γραφὴν περὶ δυτικῆς τοῦ βίου του διὰ συλλογὴν παιδικῶν διηγημάτων ἐνέχει ὅλην τὴν τρυφερότητα καὶ γλυκύτητα, ἢ ἡ εὐαίσθητος ψυχὴ του ἐνέκλειεν. Ἐν Ῥωσίᾳ τὸ διηγημάτιον τοῦτο ἐδημοσιεύθη μόλις πρὸ δύο μηνῶν, ἦτοι μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου συγγραφέως.

Σ. τ. Δ.

Η ΟΡΤΥΞ

Ἐντυπώσεις παιδικῆς ἡλικίας.

Δὲν ἤμην ἀκόμη δεκαετῆς ὅτε μοι συνέβη ὅ,τι μέλλω νὰ σᾶς διηγηθῶ.

Ἦτο θέρος. Διέτριβον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τινὶ ἐπαύλει τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσίας. Πέριξ ἡμῶν πανταχόθεν, εἰς ἀπόστασιν πολλῶν βερτσίων, ἐξετείνετο ἀντὶ ἐξοχῆς εὐρεῖα στέππα. Ἐγγὺς τῆς ἐπαύλεως οὔτε δάσος, οὔτε ποταμὸς: φάραγγες οὐχὶ πολὺ βαθεῖαι κεκαλυμμέναι ὑπὸ ἀραιῶν ἀλισιδίων καὶ θάμνων διέσχίζον, ὡς πράσινοι ὄφεις, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, τὴν κεντρονῶδη καὶ μονότονον ἐπιφάνειαν τῆς στέππας: μικροὶ ῥύακες ἔρροεν ἐν τῷ βάθει τῶν φαραγγῶν ἐκείνων: ποῦ δὲ καὶ ποῦ μικραὶ πηγαὶ ἀνέβλυζον, ὡς κρουνοὶ δακρύων, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ διαβάτης ἐπλησιάζει πορευόμενος δι' ἀτραπῶν ἐσακαμμένων ἐν τοῖς βράχοις.

Ὁ πατήρ μου εἶχε πάθος διὰ τὸ κυνήγιον. Μόλις αἱ ἀσχολίαι τῷ ἄφινον βραχεῖαν ἀνάπαυσιν, ἂν ὁ καιρὸς ἦτο ὥρατος, ἐλάμβανε τὸ ὄπλον του, ἀνήρτα εἰς τὸν ὠμόν του τὴν κυνηγετικὴν πῆραν, ἐδίδο διὰ συρίγματος τὸ σύνθημα εἰς τὸν γερω-Θησαυρόν του, καὶ ἐξεκίνοι διὰ τὸ κυνήγιον τῶν ὀρτύγων καὶ τῶν περδικῶν. Δὲν τῷ ἔμελε διὰ τοὺς λαγωούς. Αἱ ὀρ-

τυγες καὶ αἱ πέρδικες ἦσαν ἐκεῖ πολυπληθεῖς καὶ κατὰ μήκος τῶν κλιτύων τῶν φαραγγῶν, ἀνὰ πᾶν βῆμα, ἐφαίνοντο ἐπὶ τῆς ἄμμου οἱ λακκίσκοι, οὗς αὐταὶ κατέσκαπτον καὶ ἐν οἷς συνήθως ἐμφωλεύουσι. Τότε ὁ γέρω-Θησαυρὸς ἐσταμάτα ἐξαφνα ἀνασειὼν τὴν οὐρανὸν του καὶ συμπτύσσων τὸ δέρμα τοῦ μετώπου του, ὁ δὲ πατήρ μου ὠγρία καὶ ἀνύψου μετὰ προσοχῆς τὸν λύκον τοῦ ὄπλου του.

Συχνάκις με παρελάμβανε μεθ' ἑαυτοῦ, τοῦθ' ὕπερ ἦτον ἡ μεγάλη χαρὰ μου. Παρέχωναι τὰ ἄκρα τῶν περισκελίδων μου ἐντὸς τῶν ὑποδημάτων μου, ἀνήρτων ἀπὸ τοῦ ὠμοῦ κολοκύνθη ξηρῶν, πλήρη ὕδατος, καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀναβολῇ ἐφρανταζόμεν ἐμυκτὸν σωστὸν κυνηγόν. Ὁ ἰδρὼς με περιέρροεν ὅλον, ἡ ἄμμος εἰσῆρχετο ἐντὸς τῶν ὑποδημάτων μου, καὶ ὅμως δὲν ἠσθανόμην τὸν κάματον καὶ οὐδὲ καθ' ἐν βῆμα ἀπέμενον ὀπίσω τοῦ πατρός μου. Ὅταν αὐτὸς ἐπυροβόλει καὶ τὸ πτηνὸν ἐπιπτεν, ἐγὼ ἐπήδων ἐκ τῆς χαρᾶς κραυγάζων καὶ χειροκρατῶν—τόσον ἤμην εὐτυχῆς! Τὸ πτηνὸν πληγωμένον ἐσπαρτάρει πᾶλλον τὰς πτέρυγας ἐπὶ τῆς χλόης ἢ ἐν τῷ στόματι τοῦ Θησαυροῦ, τὸ αἷμα ἔρρεε κρουνηδόν, κ' ἐγὼ ὄλος ἐνθουσιῶν οὐδένα ἠσθανόμην οἰκτον. Τί δὲν θὰ ἐδίδο διὰ μίαν βολὴν ὅπως φονεύσω καὶ ἐγὼ ὄρτυγας καὶ πέρδικας! Ἄλλ' ὁ πατήρ μου μοὶ εἶχεν εἰπεῖ πολλάκις, ὅτι δὲν θὰ μοὶ ἐδίδο ὄπλον πρὶν συμπληρώσω τὰ δώδεκα ἔτη, ὅτι τὸ ὄπλον μου θὰ ἦτο μονόκανον, καὶ ὅτι δὲν θὰ μοὶ ἐπετρέπετο νὰ κυνηγήσω ἢ μόνον σιταρήθρας. Ἐπῆρχε πλῆθος τοιοῦτων κατὰ τοὺς τόπους ἐκείνους, καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἡμέρας, τὰς πλήρεις ἡλίου, κατὰ δεκάδας ἐβλέπομεν αὐτὰς ἀνερχόμενας, ἀνερχόμενας ὅλον ἐψηλότερον πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ τερετισμάτων, τὰ ὅποια ἀντήχουν ὡς ἀναπάσεις κωδωνίσκων. Ἐγὼ τὰς ἐβλεπον ὡς μέλλουσαν λείαν καὶ τὰς ἐσκόπευον διὰ τῆς ῥάβδου, ἢν δίκην ὄπλου ἔφερον ἐπ' ὤμου. Ἐνίοτε μακρὰν ἐπὶ τῶν θερισμένων ἀγρῶν ἢ ἐπὶ τῶν πρασίμων λειμώνων ἐφαίνοντο ἀγριόχηνες.

— Ἄ! ἔλεγον στενάζων, ἅς ἐφόνευον ἐν ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων πτηνῶν καὶ ἅς ἀπέθνησκον ἔπειτα!

Τὰς εἰδένυον κάποτε εἰς τὸν πατέρα μου, ἀλλ' αὐτὸς στερεοτύπως πάντοτε μοὶ ἀπεκρίνετο ὅτι:

— Ἡ ἀγρία χῆν εἶνε πτηνὸν πολὺ ἐξυπνον, καὶ δὲν περιμένει νὰ τὴν πλησιάζῃ ὁ κυνηγὸς μέχρι βολῆς τουφεκίου.

* * *

Μίαν φορὰν ἀνεχώρησα μετὰ τοῦ πατρός μου διὰ τὸ κυνήγιον. Ἦτο παραμονὴ τοῦ ἀγίου Πέτρου. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους αἱ πέρδικες εἶνε ἀκόμη νεοσσοί. Ὁ πατήρ μου

δὲν ἤθελε νὰ πυροβολήσῃ κατ' αὐτῶν. Εἰσεχώρησεν ἐντὸς δρυμῶνος, ὄριζοντος ἀγρὸν σικάλειας, ἐν ᾧ πάντοτε συνελαμβάνοντο ὄρτυγες. Ἐνεκα τοῦ δυσχεροῦς θερίσματος ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ ἐβλάστανον ἐλευθέρως ἀπὸ πολλοῦ ἀγρία χόρτα καὶ ἄνθη παντοειδή, τὸ τρίφυλλον, ἡ μυρωτίς, τὰ ἴα, τὸ καρυόφυλλον. Ὄταν μετέβαινον ἐκεῖ μετὰ τῆς ἀδελφῆς μου ἢ τῆς παιδαγωγοῦ μου, ἔδρεπον ὅσα περισσύτερα ἴδοναμην ἄνθη· ἀλλ' ὅταν ἐπήγαινον μετὰ τοῦ πατρὸς μου, οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἠγγίζον θεωρῶν τὴν τοιαύτην ἐνασχόλησιν ἀναξίαν κυνηγοῦ!

Αἰθνης ὁ Θεσαυρὸς ἔστη ἀσθμαίνων καὶ ὑπὸ τὸ ρύγχος τοῦ μίᾳ ὄρτυξ ἀνεπετάχθη· ἀλλ' ἡ πηλὴ τῆς ἡτο λῖαν παραδοξός, διαγράφουσα κύκλους, προσφάουσα ἐνίστε τὴν γῆν, ὡσεὶ μίᾳ τῶν πτερυγῶν τῆς ἡτο πληγωμένη. Ὁ Θεσαυρὸς ἐπέδωκε εἰς διώξιν αὐτῆς δι' ὅλων τῶν δυνάμεων του καὶ ὁ πατήρ μου δὲν ἤθελε νὰ πυροβολήσῃ φοβούμενος μὴ πληξῆ τὸν κύνα. Ἀλλὰ μετὰ τινὰς στιγμὰς εἶδον τὸν Θεσαυρὸν ἀναπηδῶντα, συλλαμβάνοντα τὴν ὄρτυγα καὶ ἐπανερχόμενον, ὡς ἀστραπή, ἵνα τὴν φέρῃ εἰς τὸν πατέρα μου.

Ὁ πατήρ μου ἔθεσεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του παλάμης ὑπὸ τὴν ἐγὼ προσέδραμον παρ' αὐτῷ:

— Πῶς γίνεται; εἶνε πληγωμένη;

— Ὅχι, μοὶ ἀπῆντασε. Πρέπει νὰ ἔχῃ ἐδῶ πλησίον τὴν φωλεὰν μὲ τὰ μικρὰ τῆς, καὶ δι' αὐτὸ ὑπεκρίθη τὴν πληγωμένην, διὰ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν κύνα καὶ νὰ σώσῃ τὰ μικρὰ τῆς. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπέτυχε. Τὸ παράκαμα, καὶ ὁ Θεσαυρὸς τὴν συνέλαβε.

— Λοιπὸν δὲν εἶνε πληγωμένη; ἠρώτησα καὶ πάλιν.

— Ὅχι, ἀλλὰ δὲν θὰ ζήσῃ. Ὁ Θεσαυρὸς θὰ τῆ ἐνέπηξε τοὺς ὀδόντας εἰς τὰς σάρκας.

Ἐπλησίασα περισσώτερον διὰ νὰ ἴδω καλλίτερον τὴν ὄρτυγα. Ἦτο ἀκίνητος ἐπὶ τῆς παλάμης τοῦ πατρὸς μου. Ἡ κεφαλὴ τῆς ἐκρέματο ἀδρανῆς, τὸ μέλαν τῆς ὄμμα προσηλοῦτο πλαγίως ἐπ' ἐμοῦ. Μὲ κατέλαβεν αἰφνιδίως βαθεῖα συγκίνησις. Μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι τὸ πτωχὸν ζῶον μ' ἐβλεπε καὶ ἐσκέπτετο:

— Διατί ν' ἀποθάνω; Διατί; Δὲν ἐπραξά τὸ καθήκον μου; Προσεπάθησα νὰ σώσω τὰ μικρὰ μου ἀπομακρύνοντα τὸν κύνα ἀπ' ἐδῶ καὶ ἰδοὺ συνελήφθη. Ταλαίπωρος ἐγὼ! Αὐτὸ δὲν εἶνε δίκαιον, ὄχι, δὲν εἶνε δίκαιον.

— Πατέρα, ποῖος ζεῦρει ἂν δὲν ἴμπορῇ νὰ ζήσῃ! ἀνεφώνησα θωπεύων διὰ τῆς δεξιᾶς τὴν μικρὰν κεφαλὴν τοῦ πτηνοῦ.

Ὁ πατήρ μου μοὶ εἶπε:

— Ὁ ἀποθάνῃ. Ἰδὲ, ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς τὰ σκέλη τῆς θὰ ἐνταθῶσι, τὸ σῶμά τῆς θὰ ριγῆσῃ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς θὰ κλεισθοῦν.

Καὶ ὄντως οὕτω συνέβη. Ὄταν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐκλείσθησαν, ἐγὼ διεσπάρην εἰς κλαυθμούς.

— Τί σοῦ ἦλθε τώρα; ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου γελῶν ἐκ καρδίας.

— Τὴν λυπούμαι, ἀπεκρίθην. Ἐπραξέ τὸ καθήκον τῆς καὶ ἐφρονεύθη. Αὐτὸ δὲν εἶνε δίκαιον. Ἡθέλησε νὰ ἐπιτηδεύῃ πονηρίαν, ἀλλ' ὁ Θεσαυρὸς τὴν ὑπερηκόντισεν. . . . Ἀπιστε Θεσαυρέ! ἐξηκολούθησα κατ' ἐμαυτὸν — τῆ στιγμῆ ἐκείνῃ καὶ ὁ πατήρ μου δὲν μοὶ ἐφάνη ἀγαθός. — Δὲν ἦτο πονηρίᾳ ἢ ἀπάτη, ἦτο στοργή! Καὶ ἂν ἠθέλησε νὰ πονηρευθῆ, τὸ ἐπραξεν ἵνα σώσῃ τὰ τέκνα τῆς!

*

Ὁ πατήρ μου ἠτοιμάζετο ν' ἀποθέσῃ τὴν ὄρτυγα ἐν τῇ κυνηγετικῇ του πήρᾳ. Τὸν παρακάλεσα νὰ μοὶ τὴν χάρισῃ. Τὴν ἔλαβον ἐντὸς τῶν χειρῶν μου, τὴν ἐθέρμανα μὲ τὴν ἀναπνοὴν μου, ἐλπίζων ὅτι θ' ἀνελάμβανεν, ἀλλ' ἐκείνη ἔμεινεν ἀκίνητος.

— Χάνεις τὸν καιρὸν σου, φίλε μου, μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ μου. Δὲν θὰ τὴν ἀναστήσῃς. Δὲν βλέπεις πῶς κρέμαται ἡ κεφαλὴ τῆς;

Ἐπήγειρα σιγὰ σιγὰ τὴν κεφαλὴν τῆς κρατῶν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ βράμφους· ἀλλὰ μόλις ἀφῆκα αὐτὴν κατέπεσε καὶ πάλιν.

— Ἐξάκολουθεῖς νὰ τὴν λυπᾶσαι; ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου.

— Καὶ τίς θὰ φέρῃ τροφήν εἰς τὰ μικρὰ τῆς; ἀντηρώτησα ἐγὼ.

Ὁ πατήρ μου μὲ ἠτένισε μετὰ προσοχῆς.

— Μὴ ἀνησύχει, ἀπεκρίθη τὸ ἀρσενικόν, ὁ πατήρ, θὰ τὰ θρέψῃ. Ἀλλὰ περίμενε. Ἰδοὺ ὅτι ὁ Θεσαυρὸς ἐστάθη ἐκ νέου. Πιθανὸν νὰ εἶνε ἡ φωλεὰ. Βέβαια, ἡ φωλεὰ εἶνε.

Γυφόντι μεταξὺ τῶν θάμνων, εἰς δύο βηματικῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ρύγχους τοῦ Θεσαυροῦ, διέκρινα τέσσαρας μικρὰς ὄρτυγας συνωστιζόμενας πρὸς ἀλλήλας καὶ προτεινούσας τὸν τράχηλον. Ἀνέπνεον μετὰ τσακούτης ταχύτητος, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔτρεμον. Εἶχον ἀποβάλλει τὸν γνοῦν καὶ ἤδη ἔφερον πτίλωμα. Αἱ οὐραὶ μόνον ἦσαν βραχύταται.

— Πατέρα, πατέρα, ἀνεφώνησα δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων μου. Φώναζε τὸν Θεσαυρὸν, εἶδε μὴ θὰ τὰ φρονεύσῃ.

Ὁ πατήρ μου ἐκάλεσε τὸν κύνα καὶ ἀπομακρυνθεὶς ἐκάθεσθη ἐπὶ ἐρριμμένον κορμῷ, ὡπως προγευματικῆς. Ἐγὼ παρέμεινα παρὰ τὴν φωλεὰν ἀποποιούμενος τὸ πρόγευμα. Ἀνέστυρα ἐκ τοῦ θυλακίου μου λευκὸν μακρύλιον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐναπέθεσα τὴν ὄρτυγα.

— Ἰδέτε, μικρὰ ὄρφανα. Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σας ἡ ὁποία ἐθυσίασθη διὰ σας!

Τὰ μικρὰ, ὡς καὶ πρότερον, ἀνέπνεον μετὰ

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

καὶ τρόπος ἀποφυγῆς αὐτῶν.

Νωπὰ ἐτι εἰσὶν αἱ λυπηραὶ ἐντυπώσεις, αἷς ἐπροξένησαν τὰ ἀλλεπάλληλα ἀγγελήματα δύο φοβερῶν καταστροφῶν ἐν Ἰσθμῷ τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν Ἰάβῃ τῆς Αὐστραλίας. Τὰ λυπηρὰ ταῦτα συμβάντα, ἐν οἷς πολλὰ ἀτυχῆ ὄντα εὗρον τὸν θάνατον, διήγειραν τὸ ζήτημα περὶ τῶν αἰτίων, ἅτινα ἐπιφέρουσι τὰς τοσοῦτον ὀλεθρίας καύτας συνταράξεις τῆς γῆινης ἐπιφανείας.

Ποῖα λοιπὸν εἶνε ἡ μυστηριώδης καὶ φοβερὰ δύναμις, ἥτις ἐν τισὶ δευτερολέτοις προξενεῖ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν καταστροφὴν εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῆς γῆς, ἥτις ἀναστατοῖ τὴν φύσιν, ἥτις ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ διὰ μιᾶς διασεισεως αὐτῆς ἀνατρέπει καὶ μεταβάλλει εἰς ἐρείπια πόλεις, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος εἰργάσθη ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας;

Ὁ ἀγνωστος θεὸς τῶν ἀρχαίων, ἡ μήνις τοῦ ὁποῖου ἐποίει τὴν γῆν νὰ τρέμῃ, δὲν εἶναι σημερον ἡ ἀπλοῦν φυσικὸν φαινόμενον, οὐ ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ἢ ἐξήγησις κατὰ τὰς νῦν ἐπικρατεστέρας ἰδέας.

*

Ἐν τοῖς φρέσιν καὶ τοῖς ὑπογεῖσις τῶν μεταλλείων ὀρύγμασι, καθ' ὅσον προχωροῦμεν κατὰ βάθος πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς, αἰσθανόμεθα θερμοκρασίαν αὐξανούσαν ἀναλόγως τῆς βαθύτητος. Παρατηρήθη δ' ὅτι αὕτη αὐξάνει κατὰ 10 ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου ἀνὰ 30 μέτρα βάθος.

Οὕτω λοιπὸν καταλογίζοντες ἀνὰ 10 θερμοκρασίας ἐπὶ πλέον, καθ' ὅσον προχωροῦμεν κατὰ 30 μέτρα πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς, θέλομεν φθάσει εἰς βαθύτητα πολλῶν χιλιομέτρων, ἔνθα ἡ θερμοκρασία θέλει εἶσθαι ὑπερβολικὴ, τήκουσα πᾶν μέταλλον ἢ ἄλλην τινὰ στερεὰν οὐσίαν ἐκεῖ εὐρισκομένην· ἐπομένως θέλομεν φθάσει εἰς σημεῖον, ἔνθα τὰ πάντα εἰσὶν ἐν ὑγρᾷ καταστάσει καὶ ἀτμώδη. Ἡ ζῶνη αὕτη τῆς γῆς ὑπολογίζεται περίπου εἰς βάθος 50 χιλιομέτρων. Πέραν λοιπὸν αὐτῶν εὕρηται ἡ ἀσβεστος κάμιος, ἡ διηνεκῶς φλεγόμενη καὶ διακρινομένη διὰ τῆς προσωρινῆς κεντρικῆς τῆς γῆς θερμότητος.

*

Ἄρα ἡ γῆ ἀπασα μέχρι τοῦ κέντρου αὐτῆς δὲν εἶναι στερεὰ καὶ συμπαγῆς, ἀλλὰ μόνον τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς στρώματα, ἥτοι ὁ φλοιὸς εἶναι συμπαγῆς, παχύτητος περίπου 50 χιλιομέτρων.

Πλὴν 50 χιλιομέτρα φλοιοῦ τί εἶναι παραβαλλόμενα πρὸς τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος τοῦ πλανῆτου ἡμῶν, τῆς γῆς; Εἶναι ἀσυγκρίτως

ταχύτητος τρέμοντα. Ἐπλησίασα τὸν πατέρα μου.

— Μοῦ χαρίζεις αὐτὴν τὴν ὄρτυγα;

— Ἄν σ' εὐχαριστῆ τοῦτο. . . Ἀλλὰ τί θὰ τὴν κάμῃς;

— Θὰ τὴν θάψω.

— Θὰ τὴν θάψῃς;

— Ναί. Ἐκεῖ παρὰ τὴν φωλεὰν τῆς. Δός μοι τὸ μαχαίριόν σου διὰ νὰ σκάψω τὸν μικρὸν τάφον.

— Νομίζεις ὅτι τὰ μικρὰ τῆς θὰ μεταβῶσιν ἵνα προσευχηθῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς; ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου ἐκπεπληγμένος.

— Ὅχι, ἀπεκρίθην· ἀλλ' αὐτὸ θὰ μ' εὐχαριστήσῃ. Θὰ εἶνε τόσον καλὰ ἐκεῖ πλησίον τῆς φωλεᾶς τῆς!

Ὁ πατήρ μου ἀνεζήτησε τὸ μαχαίριόν του καὶ μοὶ τὸ ἔδωκε χωρὶς νὰ προσθέσῃ λέξιν. Ἐγὼ ἔσπευσα ν' ἀνασκάψω τὸν μικρὸν τάφον. Ἐρίλησα τὴν ὄρτυγα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὴν ἀπέθηκα εἰς τὸ βάθος τῆς ὄπης, ἣν ἐκάλυφα διὰ χώματος. Ἐπειτα διὰ τοῦ αὐτοῦ μαχαίριου ἐκοψά δύο κλάδους, τοὺς ἐκαθάρισα ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ καὶ τοὺς συνέπλεξα εἰς σταυρὸν, ἐν ἐνέπηξα ἐπὶ τοῦ τάφου.

Ἀπεμακρύνθημεν ὀλίγον μετὰ ταῦτα ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ· ἀλλ' ἐστρεφόμεν εἰς πᾶν βῆμα. . . Ὁ σταυρὸς ἦτο λευκὸς καὶ ἐφαίνετο μακρόθεν.

Τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδον ἐν ὄνειρον. Ἦμην εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐβλεπον ἐν μέσῳ μικρᾶς νεφέλης τὴν ὄρτυγα μου. Ἦτο καταλευκός ὡς ὁ σταυρὸς καὶ ἐκύκλου τὴν κεφαλὴν τῆς χρυσοῦ αἰγλή, ἀναμφιβόλως πρὸς ἀνταμιωθῆν διὰ τὸ ὑπὲρ τῶν μικρῶν τῆς μαρτύριον.

*

Τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθον μετὰ τοῦ πατρὸς μου εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὁ σταυρὸς κεντρίσας ὀλίγον, ἀλλ' ὀρθὸς πάντοτε, μοὶ ὑπέδειξε τὸν τάφον τῆς ὄρτυγος. Ἡ φωλεὰ ὅμως ἦτο κενή, ἐρημική.

Ὁ πατήρ μου μ' ἐβεβίωσεν ὅτι ὁ πατήρ τῶν μικρῶν τὰ εἶχε μετακομίσει ἄλλοῦ· καὶ ὅταν ὀλίγον ἀπωτέρω ὁ ὄρτυξ ἐπέταξε ἀπὸ μέσου θάμνων δὲν ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ. Ἐγὼ εἶπον κατ' ἐμαυτὸν:

— Ὅχι, ὁ πατέρας δὲν εἶνε κακός.

Παράδοξον πρᾶγμα! Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τόσον ἡ μακία τοῦ κυνηγοῦ μ' ἐγκατέλειπεν ἐντελῶς, ὥστε οὐδ' ἐσυλλογίσθη πλεον τὸ ὄπλον, ὅπερ ὁ πατήρ μου μοὶ εἶχεν ὑποσχεθῆ. Εἶνε ἀληθές, ὅτι πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα, ὅταν ἐμεγάλωσα, ἐπήγα ἐνίστε εἰς τὸ κυνηγιον — ἀλλ' οὐδέποτε ὑπῆρξα καλὸς κυνηγός.

IBAN TOYFKENIEF.

λεπτότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ φλοιοῦ τοῦ πορτοκαλίου συγκρινομένου πρὸς τὸ μέγεθος αὐτοῦ!

Ἡ φοβερὰ λοιπὸν αὕτη ἀσβεστος κεντρικὴ καμίνος δύναται εὐκόλως νὰ κλονηθῇ καὶ νὰ διαρρηγνύη τὸν λεπτόν αὐτὸν φλοιὸν διὰ τῆς ἐντατικῆς δυνάμεως τῶν ἐκεῖ παραγομένων καὶ συμπυκνωμένων ἀερίων!

* *

Εἰς τοὺς λέβητας τῶν ἀτμομηχανῶν ὁ παραγόμενος ἀτμὸς συμπυκνύμενος καὶ συμπιεζόμενος ἀποκτᾷ δυνάμιν τάσεως αὐξάνουσαν βαθμηδόν, ἣτις ἐπιφέρεται ἐπὶ τῶν πικριῶν τοῦ λέβητος. Εἰς στιγμὴν τινα μεγάλου βαθμοῦ τάσεως αἱ πικριᾶι τοῦ λέβητος δὲν δύνανται ν' ἀντισταθῶσι καὶ ἐκρήγνυνται θραυόμεναι.

Πλὴν τοῦτο δὲν συμβαίνει εἰς τὰς ἀτμομηχανὰς μας, διότι ὑπάρχει ἡ καλουμένη ἀσφαλιστικὴ βαλβὴ, ἣτις, ὅταν ἡ τάσις τοῦ συσσωρευμένου ἀτμοῦ φθάσῃ βαθμὸν τινα δυνάμεως ὑπαινέγεται καὶ ἀφίνει νὰ ὑπεκφύγῃ πᾶν τι ἀτμοῦ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ διατηρῇ τὴν δυνάμιν τῆς τάσεως τοῦ ἀτμοῦ πάντοτε μικρότερον τῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς στερεότητος τῶν πικριῶν τοῦ λέβητος.

* *

Τὴν παρένθεσιν αὐτὴν ἐποιήσαμεν ὅπως ἐξηγήσωμεν κάπως καταληπτότερον τὸν μηχανισμόν τῶν σεισμῶν.

Λοιπὸν ἄς φαντασθῇ ἡδὴ ὁ ἀναγνώστης τὴν γῆν ἄπασαν ἕνα μεγάλον σφαιροειδῆ λέβητα μὲ πικριὰς τὸν στερεὸν αὐτῆς φλοιὸν τῶν 50 χμ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἀσβεστος φλόξ, ἣτις διὰ τῆς ὑπερβολικῆς τῆς θερμοκρασίας παράγει διηλεκτικῶς ἀέρια διὰ τῆς τήξεως καὶ ἐξατμίσεως τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ὑλῶν. Τὰ ἀέρια αὐτὰ συμπυκνύμενα ἀποκτᾷ βαθμηδόν τάσιν αὐξάνουσαν μεγάλως. Εἰς στιγμὴν λοιπὸν τινα ὑπερβολικῆς τάσεως ὁ φλοιὸς τῆς γῆς δὲν ἤθελεν ἀντισταθῆ καὶ ἤθελε διαρραγῆ, ὅπως δώσῃ διέξοδον εἰς τὰ ἀέρια τὰ ἐν τῇ κεντρικῇ καμίνῳ συσσωρευμένα.

Πλὴν ἡ φύσις προὐνόησε καὶ εἰς τὸν γῆινον αὐτὸν σφαιροειδῆ λέβητα κατεσκεύασε φυσικὰς ἀσφαλιστικὰς βαλβίδας, τὰ καλούμενα ἠφαιστία, ἅτινα διατηροῦσιν εἰς συγκοινωνίαν τὸ κέντρον τῆς γῆς πρὸς τὴν ἐπιφανείαν αὐτῆς καὶ δίδουσι διέξοδον εἰς τὰ ὑπερσυσσωρευμένα ἀέρια καὶ τὰς τετηγμένους ὑλὰς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς.

Ἐὰν λοιπὸν τὰ ἠφαιστία, αἱ φυσικαὶ αὐτῶν ἀσφαλιστικαὶ βαλβίδες τοῦ γῆινου αὐτοῦ λέβητος, ὡσιν ἀποπεφραγμένα, ἡ τάσις τῶν ἐν τῷ κέντρῳ ἀερίων αὐξάνει ὑπερβαλλόντως οὕτως, ὥστε τείνει νὰ διαρρήξῃ τὸν φλοιὸν τῆς γῆς ὅπως ἐξέθλωσι, καὶ παράγει τὰς διασει-

σεις ἐκεῖνας, ἃς καλοῦμεν σεισμοὺς, καὶ οἵτινες περιλαμβάνουσιν ἕκτασιν τινα, ἄλλοτε ἄλλην, τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς.

* *

Εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ταύτην τῶν ἀτμῶν τάσιν ὁ φλοιὸς τῆς γῆς ὑφίσταται πολλάκις διαφορὰς μεταβολὰς. Οὕτω κατὰ τόπους ὑπεγείρεται εἰς σχηματισμὸν βουνῶν ἢ νήσων, ἀλλὰ χού ὑφίσταται. Ῥωγμαὶ δὲ ἄλλοτε ἄλλαι τὴν ἕκτασιν, ἐνίοτε καὶ πολλῶν χιλιομέτρων μήκους παράγονται, αἰτινες ἄλλοτε μένουσι χινοῦσαι ἐπὶ μακρὸν, ἄλλοτε ἐπανακλειόνται ἀμέσως κατασυντρίβουσαι πᾶν ὅ,τι κατὰ τύχην ἐνέπεσεν ἐντὸς αὐτῶν. Ἐκ τῶν Ῥωγμῶν δὲ τούτων ἐνίοτε ἐξέρχονται διάφοροι ὕλοι, ὕδωρ, ἀέρια, καὶ ποτε δὲ παρατηρήθησαν καὶ φλόγες καὶ καπνός. Ἐκ τῆς ἐπιφανείας δὲ τῆς θαλάσσης ἐξέρχονται φυσαλίδες ἀερίων, ἅτινα ἀπολύονται ἐκ Ῥωγμῶν εἰς τὸν πυθμὲν αὐτῆς σχηματισθεισῶν.

Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀποσπάσεις ὁλοκλήρων τμημάτων γῆς γίνονται. Οὕτως ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι ἡ Κύπρος ἀπεχωρίσθη ἐκ τῆς Συρίας κατὰ τινα ἰσχυρὸν σεισμόν· ἐπίσης καὶ ἡ Σικελία ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς λοιπῆς Ἰταλίας.

Οἱ δὲ συνήθως προηγούμενοι ἢ παρακολουθοῦντες τοὺς σεισμοὺς ὑπόγειοι βρυχηθμοί, κρότοι φοβεροί, ἐκρήξεις, προέρχονται ἐκ διαρρήξεως ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς βράχων.

Ἡδὴ, ἐὰν ἡ δυνάμις αὕτη τῶν ἀτμῶν ἐπιφέρῃ τασύτην ἀναστάτῳσιν εἰς τὸν φλοιὸν τῆς γῆς, ὅστις, ὅσον καὶ ἂν ᾖ λεπτός σχετικῶς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς, ἔχει τοὐλάχιστον πάχος 50 χιλιάδων μέτρων, τί δὲν δύναται νὰ προξενήσῃ ἐπὶ τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν, οἵτινες παραβαλλόμενοι πρὸς τὴν γῆν δὲν εἶναι ἢ ἀπειρῶς μικροσκοπικὰ βακτηριδία, αἱ δὲ οἰκίαι τὰ λεπτεπιλεπτα ὑμενῶδη αὐτῶν κελύφη; . . .

* *

Ἐν τούτοις εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις, ὅτι τὰ ἐλάχιστα αὐτὰ βακτηριδία τῆς γῆς, οἱ ἀνθρώποι, θὰ δυναθῶσι ποτὲ διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ πνεύματος αὐτῶν νὰ ἐκμηδενίσωσι τὴν φοβερὰν ταύτην δυνάμιν τῆς ἀνεξάντλητου κεντρικῆς τῆς γῆς καμίνου; Ἀμφιβάλλομεν, πλὴν καὶ δὲν ἀπελπίζομεθα ἐντελῶς.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς διάσημος Γάλλος ἀστρονόμος καὶ γεωλόγος, ὁ Λουδοβίκος Τριδῶν, δίδει ἡμῖν τὸ ἐξῆς μέσον τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἀτμῶν·

«Ὁ ἀνθρώπος — λέγει οὗτος — θέλει καταστῆ κύριος τῶν σεισμῶν διατρυπῶν (ὡς ἐπρότεινε ὁ Πλίνιος, καὶ ὡς ἐποιήσαν ὀρμηφύτως οἱ Πέρσαι κατὰ τὸ 1721, καὶ ἕκτοτε ἐν μέρει οἱ Χιλιανοὶ καὶ Περούβιανοὶ) βαθύτατα φράσσιν εἰς τὰς χώρας, ἐνθα συνήθως οἱ σει-

σμοὶ παράγονται. Διὰ τῶν φραγμάτων αὐτῶν θέλουσιν ὑπεκφυγεῖν τὰ ὑπόγεια ἀέρια μάλιστα σχηματιζόμενα ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς. Οὕτω δὲ θέλομεν ἐμποδίσαι τὰ ἀέρια αὐτὰ ἀπὸ τοῦ νὰ συσσωρευθῶσι καὶ κλονίσωσι τὸ ἔδαφος, ἵνα δημιουργήσωσι διέξοδον.»

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ἡ προτεινομένη αὕτη θεραπεία ἦναι πραγματοποιήσιμος καὶ ἀποτελεσματικὴ· οὐχ ἤττον οὐδὲν κωλύει ἡμῶς τοῦ νὰ ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ ἐπιστήμη θέλει κατορθώσῃ ποτὲ δι' ἀποτελεσματικωτέρων μέσων νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ τῶν φοβερῶν αὐτῶν σεισμῶν. φ*

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Μ* πρὸς φίλην τῆς ἐλθοῦσαν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ:

— Κύπριζε, ἀγαπητὴ μου Κατήγκω, ὅσῃ τί κατὰστασι ἀφίνει τὸ ἴσπῆτι τοῦ ὁ σπητονοικοκύρης μου! Σὲ βεβαίῳ, πῶς θὰ ἐντρεπούμεν ἂν μοῦ ἤρχετο καμμιά ἐπίσκεψις καθὼς πρέπει! . . .

* *

Ὁ Ἀγαθόπουλος πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν τῆς οἰκίας του:

— Νὰ σὰς πῶ, μοῦ χρεωστεῖτε τώρα 4 μηνῶν ἐνοίκιον, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ περιμένω περισσώτερον. Ἄν δὲν ἔχετε χρήματα νὰ πληρῶντε ἐνοίκιο, τότε κτίσατε δ' ἐντὸς ἡμερῶν νὰ καποικῆσῃτε!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ἐθνικὴ καὶ ἀξία τοῦ ὀνόματος ποιήσεις καὶ φιλολογία εἶνε ἀχώριστος ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ μεγαλείου τῶν ἐθνῶν, οὕτινος εἶνε ὁ πρῶτος καὶ κάλλιστος καρπός. (Δ. Βερναρδάκης).

Ὁ κατακρίνων τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ ἀχρηστία οὐδέποτε βεβαίως θὰ συνέδραμε τὸν ὁμοίον του ἐκ φιλανθρωπίας, ἀλλ' ἐκ φιλαδοξίας. Ὅταν τις θεωρῇ καθῆκον αὐτοῦ νὰ συντελῇ κατὰ δυνάμιν εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου, ὁ τοιοῦτος ἀμεριμνᾷ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος, τὸ ὅποιον ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἄλλου παράγει ἢ ἀγαθὴ αὐτοῦ πράξις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Παρισίοις συνέστη ἐπ' ἐσχάτων σχολεῖον, οὕτινος τὸν σκοπὸν λίαν καταλλήλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ συστήσῃ εἰς τὴν μελέτην τῶν παρ' ἡμῖν, εἶνε δὲ τοῦτο τὸ λεγόμενον Ἀστυνομικὸν

Σχολεῖον. Ἡ γαλλικὴ διεύθυνσις τῆς ἀστυνομίας, θέλουσα νὰ δικαιώσῃ καθ' ὅλα τὴν περὶ τῆς εὐπρεπείας καὶ ἀβρότητας τῶν τρόπων τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους ἐπικρατοῦσαν ἰδέαν, ζητεῖ νὰ διαδόσῃ αὐτὴν ὅσον ἐνεστὶν εἰς τὰ ὄργανα αὐτῆς, ἅτινα καὶ πλεῖστον ἔχουσι χρεῖαν τοιαύτης μαρφώσεως, ἕνεκα τῆς ἀδιαλείπτου αὐτῶν πρὸς τοὺς πολίτας συναφείας. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἱδρυσεν τὸ ἀστυνομικὸν σχολεῖον, περὶ ὧν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας εὐρίσκουμεν ἐν γαλλικῇ ἐφημερίδι.

Ἐν πρώτοις αἱ κλητῆρες, καὶ οἱ μέλλοντες νὰ γείνωσι τοιοῦτοι, εἰσὶν ὑποχρεωμένοι νὰ μαθηθῶσι νὰ γράφωσιν εὐαναγνώστως καὶ νὰ συντάσσωσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν ἢ πρακτικὰ. Ἐπειτα δὲ διδάσκουσιν αὐτοὺς ὁλοκλήρην σύστημα δημοτικῆς ἀστυνομίας, ἐν ᾧ μαθηθῶσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν πρὸς τὸ Κράτος, καὶ τὰς πρὸς τοὺς πολίτας ὑποχρεώσεις των. «Ἐθεωρήσαμεν ἀπαραίτητον μάλιστα, λέγει ἡ ἐκθεσις τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ θεωροῦμεν τὴν εὐπρεπῆ συμπεριφορὰν τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων πρὸς τοὺς πολίτας. Ἐπιθυμοῦμεν ἵνα οἱ κλητῆρες μηδεμίαν ποιούνται διάκρισιν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν μεταξὺ πρίγκιπος καὶ βακσοσυλλέκτου, τοὺς δὲ κανονισμοὺς νὰ ἐφαρμόζωσιν εἰς πάντας καθ' ὅμοιον τρόπον». Τὰ μαθήματα τοῦ σχολεῖου τούτου διδάσκονται ὑπὸ ἀνωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, εἰσὶ δὲ ὑποχρεωμένοι πάντες οἱ ἔχοντες ὑπηρεσίαν βραχυτέραν τῶν 3 μηνῶν νὰ παρακολουθήσωσιν αὐτὰ, ἵνα καταρτισθῶσι μὲν δεόντως ἐν αὐτοῖς, σπουδάσωσι δ' ἐπιμελῶς καὶ τοπογραφικὸν χάρτην τῶν Παρισίων καὶ τῶν πέριξ, καὶ ἐν γένει ἀποκτήσωσι πᾶσαν γνῶσιν ἀναγκασίαν αὐτοῖς, ὅπως καταστῶσιν ἀξιοὶ τῆς θέσεώς των.

Αἱ ἐφημερίδες ἀναφέρουσιν εὐφρεῖς λόγιον τοῦ Βίσαρκου. Παρεπονείτο πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ὅτι αἰσθάνεται ἐαυτὸν ἐξήσθενημένον καὶ κατὰ κλον, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἀπήντησε: «Καὶ ὅμως ἐγὼ, ὅστις εἶμαι γεροντότερός σου, τρώγω καὶ κοιμοῦμαι ἐξαίρετα, αἰσθάνομαι δ' ἐμαυτὸν ἀκμαῖον ἔτι». — «Ἀπὸ πολλοῦ, Μεγαλειότατε, ὑπέλαβεν ὁ ἀρχικαγκελάρης, εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ ἵππεὺς ἀντέχει κάλλιον τοῦ ἵππου».

Σπᾶνιον παραδειγμα ἡρωϊσμοῦ Ἐλβετοῦ τινος στρατιώτου ἀναφέρεται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1793. Ὁ στρατιώτης οὗτος, κατορθώσας νὰ διαφύγῃ κατὰ τὴν σφαγὴν τῶν συστρατιωτῶν αὐτοῦ τὴν συμβῆσαν τὴν 10 Αὐγούστου τοῦ ἔτους ἐκεῖνου, εὐρίσκει τὴν ἐπιούσαν εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Neully, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ πλήθους λαοῦ, εἰς ὃν διεγείτο τὰ συμβῆντα τῆς προτεριαίας.

Αίφνης σπειρα ἀνδρῶν ἐνόπλων, οἵτινες περιέ-
 τρεχον τὰ πέριξ πρὸς καταδίωξιν καὶ σύλλη-
 ψιν φυγάδων, καταφθάνουσι καὶ μόλις ἀνκγνω-
 ρίζουσι ἐκ τῆς στολῆς τὸν Ἑλβετὸν στρέφουσι
 κατ' αὐτοῦ τὰ ὄπλα καὶ τὸν σκοπεύουσι.
 Τότε ὁ Ἑλβετὸς νεύει πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς
 χειρὸς ὅτι θέλει νὰ τοῖς ὁμιλήσῃ, ἐκεῖνοι δὲ
 συναινοῦσι νὰ τὸν ἀκούσωσι. — Δὲν βλέπετε,
 λέγει πρὸς αὐτοὺς μετ' ἄκρας ἀταραξίας, ὅτι
 εὐρίσκομαι μεταξὺ πλήθους ἀνθρώπων, καὶ ὅτι
 κάποιος ἀπὸ σας, ἀδέξιος σκοπευτῆς, εἰμπορεῖ
 νὰ φρονέσῃ ἢ νὰ πληγώσῃ κανένα ἀπὸ τού-
 τους; Δὲν εἶνε ἀλήθεια; Ἐσεῖς μόνον ἐμὲ θέ-
 λετε νὰ κτυπήσητε· περιμένετε ὀλίγον». Καὶ
 ταῦτα εἰπὼν χωρίζεται ἀπὸ τοῦ πλήθους, καὶ
 πηγαίνει καὶ τοποθετεῖται εἰς ἰκανῶν βημα-
 τῶν ἀπόστασιν ἔμπροσθεν ἐνὸς τοίχου, ὅπου ἐν
 τῷ ἄμα οἱ μακρόμενοι ἐκεῖνοι τὸν τουφεκίζου-
 σιν. — Ὅποιος ἠρωδισμὸς! ἀλλὰ καὶ ὅποιος ἀν-
 τίθεσις!

Εἶνε γνωστὸν, γράφει ἡ «Σποὰ», τὸ ἀνέκ-
 δοτον τοῦ μακαρίτου Φιλίππου, τοῦ πατρὸς
 τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἐπεθύμει νὰ ἐργά-
 ζεται ἡ ψαλλίς τοῦ κουρέως του καὶ νὰ ἀργῇ
 ἢ γλωσσά του. Εἰς τὴν σκληρὰν αὐτὴν ποινὴν
 κατεδικάσαν προχθὲς καὶ οἱ κύριοι ἠθοποιοὶ
 τὰς συντρόφους αὐτῶν. Δίδομεν εἰς ὑμᾶς τὸ
 δικαίωμα τῆς παραστάσεως ἐν ταῖς συνελεύ-
 σεσιν, εἶπον εἰς αὐτάς, δίδομεν εἰς ὑμᾶς τὸ δι-
 καίωμα τῆς ψήφου, δίδομεν εἰς ὑμᾶς ἴσα καὶ
 πάντα τὰ δικαιώματα, ἐκτὸς ἐνός. Ἀρνούμεθα
 εἰς ὑμᾶς τὸν λόγον· τὴν γλωσσάν σας νὰ φυ-
 λαξέτε διὰ τὴν σκηνὴν καὶ διὰ τὸν οἶκον. Ἡ
 ἀπόφασις αὕτη ἡ πρώτη νομιζομεν ληφθεῖσα
 ὑπὸ σωματείου περὶ γυναικῶν, δὲν ἤξευρομεν
 ἂν ἔτυχεν ἀγογγύτως τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν
 κυριῶν, πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶ-
 νε εὐφύης. Ταῦτα ἐγένοντο προχθὲς τὴν κυ-
 ριακὴν, ὅτε συνήλθον τεσσαράκοντα περίπου ἠ-
 θοποιοὶ καὶ συνέστησαν σύλλογον ὑπὸ τὸ ὄνομα
 Σύλλογος τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν, ἐπὶ τῷ
 σκοπῷ συστάσεως ταμείου ἀλληλοβοηθείας, ἀ-
 πονομῆς συντάξεων κτλ. Ἐξελέχθη δὲ ἐπιτρο-
 πὴ ἐκ τῶν κυριῶν Δημ. Ἀλεξιάδου, Διονυσίου
 καὶ Σπυριδῶνος Ταβουλάρη, Μ. Ἀρνωτάκη,
 Ἄλ. Πιάτση καὶ Γ. Νικηφόρου ὅπως συντάξῃ
 τὸ καταστατικὸν καὶ ὑποβάλλῃ αὐτὸ εἰς τὴν
 ἐπιψήφισιν τῆς συνελεύσεως.

Ἡ μακροβιότης ἐν Ἀγγλίᾳ. — Κατὰ τὴν
 ἄρτι δημοσιευθεῖσαν ἀπογραφὴν τῆς θνησιμό-
 τητος ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1881 οἱ κατὰ
 τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν ἑλῆ τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀποθα-
 νόντες ἑκατοντούτεις ἀνέρχονται εἰς 91, ὧν 25
 ἄνδρες καὶ 66 γυναῖκες. Ἐκ τῶν πρώτων δύο
 ἦσαν ἔτων 104, τρεῖς 105 καὶ εἰς 112. Ἐκ

δὲ τῶν γυναικῶν 6 εἶγον φθάσει εἰς ἡλικίαν
 104 ἔτων, 2 ἦσαν 105, τρεῖς 106 καὶ τρεῖς
 ἄλλοι 107. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καταρτί-
 νεται ὅτι τὸ ὑγρὸν κλίμα τῆς Ἀγγλίας δὲν ἐ-
 πιδραξ τόσον ἐπιβλαβῶς εἰς τὴν ὑγείαν τῶν κα-
 ταίκων αὐτῆς.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς ὑπὸ ἐποψιν ὑγιεινῆν.

Ἐν ἅπασιν τοῖς σχολείοις καὶ τῶν μᾶλλον
 πεπολιτισμένον χωρῶν συμβαίνει περὶ τὴν ἐκ-
 μάθησιν τῆς γραφῆς ἀτοπωτάτη τῆς ὁράσεως
 διεύθυνσις. Ὁ μαθητῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ὀρθοτέρου
 καθήμενος ἐδράνου, ἅμα ἀρχεται νὰ μακθῆται
 νὰ γράφῃ καὶ ποιεῖται κλίσιν τῆς κεφαλῆς
 πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὠμοπλάτην, τὸ δὲ τραχη-
 λικὸν μέρος τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἀναγ-
 καίως συγκλίνει μετὰ τοῦ στήθικου. Τὸ τεῦχος
 τῆς γραφῆς συνήθως θέτουσιν οὐ μόνον δεξιᾶ
 τοῦ σώματος κατὰ λοξὴν θέσιν, ἀλλ' ἀκόμη
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ. Ἡ
 τοιαύτη κατάστασις καταπονεῖ τοὺς μῦς τοῦ
 ὀφθαλμοῦ. Ἡ ὄρασις δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλ-
 μῶν κατὰ τε τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν
 τότε μόνον γίνεται ἀνευ βλάβης, ὅταν αἱ τῆς
 γραφῆς γραμμὴ κῆνται παραλλήλως πρὸς τὴν
 ἐνωτικὴν γραμμὴν τῶν περιστροφικῶν σημείων
 ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς
 ἀτόπου ταύτης διεύθυνσεως τῆς ὁράσεως εἶνε
 ἀναγκαῖον τὸ τεῦχος νὰ τίθηται ἐπ' αὐτῆς τῆς
 μέσης γραμμῆς τοῦ σώματος οὕτως, ὥστε νὰ
 σχηματίζεται γωνία 90°, ἣτις μόνη εἶνε ἡ
 ὀρθὴ καὶ ἣτις δύναται νὰ συγχωρηθῆται μόνον
 μέχρι τῆς 75°, οὐχὶ δὲ κατωτέρω καὶ μάλι-
 στα μέχρι τῆς 45°, ἣτις νῦν κρατεῖ ὡς ἡ συ-
 νήθης. Πρὸς ἐπίτευξιν τῆς καθέτου ταύτης
 γραφῆς εἶνε ἀναγκαῖα ἡ ὀρθὴ γνῶσις τῆς ἀ-
 ποστάσεως τοῦ ὕψους τοῦ ἐδράνου καὶ τῆς τρα-
 πέζης ἐν τε τοῖς σχολείοις καὶ ἐν τῷ οἴκῳ, τὸ
 ὅποσον πολλάκις εἶνε πολὺ ὑψηλόν. Προσέτι ἡ
 κατάλληλος χάραξις τῶν ἀναγκαίων τετραγω-
 νικῶν δικτύων ἐπὶ τῶν πινάκων καὶ τῶν γραμ-
 μῶν τῶν γραφικῶν τευχῶν. Πρὸς τοῖς ἄλλοις
 ὅμως ἡ καθέτος γραφὴ κέκτηται καὶ τὸ πρα-
 κτικὸν πλεονέκτημα, ὅτι ἀναγινώσκεται εὐκο-
 λώτερον καὶ ταχύτερον. Ἐκρίναμεν ὀφελίμον
 νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν τε διδασ-
 κάλων καὶ τῶν γονέων εἰς τὸ μόνον ὀρθὸν
 τοῦτο εἶδος τῆς γραφῆς, διότι συμβάλλεται οὐ
 μόνον ὑπὸ ἐποψιν καθόλου ὑγιεινῆν, ὡς ὀρθῶς
 παρετήρησεν ὁ ἐν Braunschweig καθηγητῆς L.
 Hermann, ἀνεκονώσατο δὲ ὁ δρ. Lent, ἐκ Κο-
 λωνίας, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ σώματος
 ἀνδρικῇ στάσει!

Δ. Χ.

Ἐκτὸς τῆς ἑταρ. τῆς Ὑγιεινῆς.